INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY CONGRESS OF WOMEN IN SCIENCE

"Diversity, Careers, Interdisciplinarity"

January 13-14, 2023 / Sivas-TÜRKİYE

Sivas Cumhuriyet University

Edited By

Prof Dr. Recep AKKAYA

ISBN: 978-625-8254-12-9

https://www.iksadkongre.com/women

INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY CONGRESS OF WOMEN IN SCIENCE

"Diversity, Careers, Interdisciplinarity"

January 13-14, 2023 / Sivas-TÜRKİYE

Sivas Cumhuriyet University

Edited By

Prof Dr. Recep AKKAYA

All rights of this book belong to IKSAD. Without permission can't be duplicate or copied.
Authors are responsible both ethically and juridically
IKSAD Publications – 2023 ©
Issued: 02.02.2023
ISBN: 978-625-8254-12-9

Bu Kitabın Tüm Hakları IKSAD Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerden sorumludurlar.
IKSAD Yayınevi – 2023 ©
Yayın Tarihi: 02.02.2023
ISBN: 978-625-8254-12-9

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY CONGRESS OF WOMEN IN SCIENCE
"Diversity, Careers, Interdisciplinarity"

DATE and PLACE

January 13-14, 2023 / Sivas-TÜRKİYE

ORGANIZATION

IKSAD INSTITUTE
iksadinstitute.org
iksad.org.tr
iksadyayinevi.com
Sivas Cumhuriyet University

ORGANIZATION CHAIR

Prof. Dr. Alim YILDIZ
Prof. Dr. Birnur AKKAYA
Prof. Dr. Hakan YEKBAŞ
Dr. Kaldygul ADİLBEKOVA

COORDINATOR

Gönül EDEŞLER
Neslihan BALCI

NUMBER of ACCEPTED PAPERS - 189
NUMBER of REJECTED PAPERS - 40

PARTICIPANTS COUNTRY

Türkiye-89, Afghanistan 3, Algeria 8, Azerbaijan 5, Brazil 2, Bulgaria 1, Chile 1, China 1, Ethiopia 2, Georgia 2, Ghana 1, Hungary 2, India 17, Indonesia 2, Iran 5, Iraq 1, Latvia 1, Malaysia 1, Morocco 1, Nigeria 21, North Macedonia 2, Uzbekistan 2, Pakistan 3, Poland 1, Romania 4, Saudi Arabia 2, South Africa 1, Ukraine 5, United Arab Emirates 1, Vietnam 2,

*Double blinded evaluation proces

ORGANIZATION CHAIR

Prof. Dr. Mehtap ERDOĞAN TAŞ
Sivas Cumhuriyet University
Assoc. Prof. Sevgi DURNA DAŞTAN
Sivas Cumhuriyet University
Prof. Dr. Recep AKKAYA
Sivas Cumhuriyet University
Assoc. Prof. Çağla GÜL YESEVİ
İstanbul Kültür University
Assoc. Prof. Taner DAŞTAN
Sivas Cumhuriyet University
Prof. Dr. Ümran TÜRKYILMAZ
Ankara Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Ömer ASLAN
Sivas Cumhuriyet University
Assoc. Prof. Sefer DARICI
Sivas Cumhuriyet University
Dr. Ayşe Hümeyra TAŞKIN KAFA
Sivas Cumhuriyet University
Assoc. Prof. Alina SOLNYSHKİNA
Dnipro National University Oles Honchar
Dr. Aysel ARSLAN
Sivas Cumhuriyet University
Prof. Dr. Hakan KOÇ
Sivas Cumhuriyet University

Coordination Team

Lecturer Mehtap CİFÇİ
Cumhuriyet University Vocational School of Health Services
Lecturer Kübra GÜNAY
Kırıkkale University Hacılar Hüseyin Aytemiz Vocational School
Instructor Seçil KAYA
Gazi University Vocational School of Technical Sciences
Lecturer Şeyda KAYA
Gaziantep Islamic Science and Technology University
Research Assistant Sümeyye YAŞA
Cumhuriyet University Faculty of Dentistry
Research Assistant Sümeyye İdil KOÇ ÇELİKKAYA
Cumhuriyet University Faculty of Pharmacy
Merve KIDIRYÜZ
IKSAD Coordinator

ORGANIZING BOARD

Prof. Dr. Birnur AKKAYA
Cumhuriyet University, Faculty of Science, Department of Molecular Biology and Genetics
Prof. Dr. Recep AKKAYA
Cumhuriyet University Faculty of Medicine, Department of Biophysics
Prof. Dr. Orhan ÇAĞLAYAN
Bursa Technical University
Prof. Dr. Aslı YAZICI
Bartın University, Director of Women and Family Studies Application and Research Center
Prof. Dr. Ümran TÜRKYILMAZ
Ankara Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Mehtap ERDOGAN TAŞ
Dean of the Faculty of Letters, Cumhuriyet University
Prof. Dr. Ömer ASLAN
Dean of the Faculty of Theology, Cumhuriyet University
Prof. Dr. Hakan KOÇ
Dean of the Faculty of Tourism, Cumhuriyet University
Assoc. Prof. Dr. Sefer DARICI
Faculty of Communication, Cumhuriyet University
Assoc. Prof. Dr. Çağla Gül YESEVİ
İstanbul Kültür University
Assoc. Prof. Alina SOLNYSHKİNA
Dnipro National University Oles Honchar
Assoc. Dr. Sevgi DURNA DAŞTAN
Cumhuriyet University, Faculty of Science, Department of Biology
Assoc. Dr. Taner DASTAN
Cumhuriyet University, Faculty of Science, Department of Biochemistry
Assist. Prof. Dr. Sümeyye ALTIPARMAK
İnönü University, Faculty of Health Sciences, Midwifery Department
Assist. Prof. Dr. Ayşe Nur YILMAZ
Fırat University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery
Dr. Aysel ARSLAN
Cumhuriyet University Faculty of Education
Dr. Ayşe Hümeyra TAŞKIN KAFA
Cumhuriyet University Faculty of Medicine, Basic Sciences, Medical Microbiology

Scientific Committee

SCIENCE BOARD

NATURAL SCIENCES:

Prof. Dr. Serkan AKKOYUN (Health Services Vocational School Director)
Dr. Irmak İÇEN TAŞKIN (Inonu University, Faculty of Science, Department of Molecular Biology and Genetics)
Dr. Gülşen TAŞKIN ÇAKICI (Gazi University Vocational School)
Dr. Asuman ÜNAL (Çankırı University Vocational School)
Dr. Esra BULUT ATALAY (Cumhuriyet University, Faculty of Science, Department of Molecular Biology and Genetics)

HEALTH SCIENCES:

Prof. Dr. Özlem Pelin CAN (Health Sciences Institute Director)
Assoc. Dr. Tünay KARAN (Yozgat Bozok University Faculty of Veterinary Medicine)
Assist. Prof. Dr. Sümeyye ALTIPARMAK (İnönü University, Faculty of Health Sciences, Midwifery Department)
Assist. Prof. Dr. Ayşe Nur YILMAZ (Fırat University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery)
Dr. Zeynep ÇOBANBUYUKBAYRAKTAR (Cumhuriyet University Faculty of Dentistry)
Dr. Nazan YURTCU (Cumhuriyet University Faculty of Medicine Obstetrics)
Dr. Pelin ÇELİK (Cumhuriyet University Vocational School of Health Services)

EDUCATIONAL SCIENCES:

Prof. Dr. Murat BURSAL (Director of the Institute of Educational Sciences)
Prof. Dr. Orhan ÇAĞLAYAN (Bursa Technical University)
Prof. Dr. Aslı YAZICI (Bartın University, Director of Women and Family Studies Application and Research Center)

SOCIAL SCIENCES:

Prof. Dr. Ali TAŞKIN (Dean of Cumhuriyet University Faculty of Law)
Prof. Dr. Oksana Sytar- Taras Shevchenko National University of Kyiv
Prof. Dr. Gulizar Ibrahımova- Azerbaijan
Prof. Dr. A. Beril TUĞRUL- Turkey
Prof. Dr. Kinga Flaga-Gieruszyńska- Poland
Prof. Dr. Aleksandra Klıch- Poland
Dra. Karla Lizbeth Torres López- Research Coordinator UAG Campus Tabasco
Dra. Felipa Sánchez Pérez-Universidad Juárez Autónoma de Tabasco, México

INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY CONGRESS OF WOMEN IN SCIENCE

"Diversity, Careers, Interdisciplinarity"

January 13-14, 2023 / Sivas-TÜRKİYE

Sivas Cumhuriyet University

Congress Program

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086
Zoom Passcode: 131401

https://us02web.zoom.us/j/84518264086?pwd=S2ZQdlRMaWJTZzhta0RSSUlLN2p1dz09

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via **https://zoom.us/join** site, enter ID instead of "Meeting ID
- or Personal Link Name" and solidify the session.
- The presentation will have **15 minutes** (including questions and answers).
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on at least %70 of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. Hall-1, Tuğça BİLENLER KOÇ

ÖNEMLİ, DİKKATLE OKUYUNUZ LÜTFEN

- Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- Sunumlar için **15 dakika** (soru ve cevaplar dahil) süre ayrılmıştır.
- Online sunum yapabilmek için **https://zoom.us/join** sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden **10 dk öncesinde** oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

TEKNİK BİLGİLER

- Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

Zoom'a giriş yaparken önce lütfen adınızı, soyadınızı ve SALON numaranızı yazınız

Örnek: Salon-1, Tuğça BİLENLER KOÇ

AÇILIŞ KONUŞMASI

13.01.2023
Ankara Yerel Saati: *10:00 – 10:30*
Yer: *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

***

Dr. Kaldigul Adilbekova
Congress Chair
IKSAD Institute

***

Prof. Dr. Birnur Akkaya
Congress Chair
Sivas Cumhuriyet University

AÇILIŞ PANELİ

13.01.2023
Ankara Yerel Saati: *10:30 – 12:00*
Yer: *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

***

Prof. Dr. Tuncay DİLCİ
Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları Ve Öğretim Abd
DİJİTAL DÜNYA'DA YAŞAM

***

Doç. Dr. Sefer DARICI
Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi, Pazarlama ve Reklamcılık bölümü
YENİ MEDYADA KADININ SUNUMUNA ELEŞTİREL BAKIŞ

***

Doç. Dr. Zeliha Burcu YURTSAL
Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Ebelik.
TOPLUMSAL CİNSİYET VE KADIN

***

Prof. Dr. Necip KUTLU
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı ve Nörofizyoloji Bilim Dalı Başkanı
İNSAN BEYİN GELİŞİMİ VE ANNE

FACE TO FACE SESSION -1

13.01.2023 / 13:00-15:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Birnur AKKAYA

Sivas Cumhuriyet University

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Büşra Nur ÇELİK **Assoc. Prof. Dr. Ezgi AĞADAYI**	Sivas Cumhuriyet University	INVESTIGATION OF FACTORS AFFECTING MEDICAL ARTIFICIAL INTELLIGENCE READINESS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE ANXIETY LEVEL OF MEDICAL STUDENTS
Prof. Dr. Birnur AKKAYA **Nurgül SARIAYDIN**	Cumhuriyet University	USE OF ALBUMIN-IMPRINTED HYDROJELS THAT LINK DYE TO HUMAN SERUM FOR FAST QUALITATIVE ANALYSIS
Assoc. Prof. Dr. Tunay KARAN	Yozgat Bozok University	CYTOTOXIC EFFECT OF ORIGANUM VULGARE
Assist. Prof. Dr Aysel ARSLAN	Sivas Cumhuriyet University	CURRICULUM AWARENESS LEVELS OF TEACHER CANDIDATES
Lect. Rukiye ASLAN **Assist. Prof. Dr Aysel ARSLAN**	Sivas Cumhuriyet University	KNOWLEDGE LEVELS OF TEACHER CANDIDATES ABOUT INFECTIOUS DISEASES
Assist. Prof. Dr. Ayşe Hümeyra TAŞKIN KAFA **Dr. Fatih ÇUBUK** **Lect. Rukiye ASLAN** **Assist. Prof. Dr. Mürşit HASBEK**	Sivas Cumhuriyet University	THE EVALUATION OF THE PRESENCE OF INTESTINAL PARASITES IN THE STOOL SAMPLES OF PATIENTS WITH DIARRHEA BY DIFFERENT METHODS
Nuriye SARIAKÇALI	Sivas Cumhuriyet University	SOCIAL DIABETES AWARENESS
Lect Dr. Münteha Zeynep KEMERLİ **Assist. Prof. Dr. Hatice BEKCİ** **Ayşegül ALTIPARMAK** **İrem ÖNAL**	Erciyes University Kayseri University	EFFECTS OF GLIPIZIDE, CINNAMON AND THEIR COMBINED USE IN DIABETES ON MOUTH WOUNDS CAUSED BY LONG-TERM COMPLICATIONS OF DIABETES

FACE TO FACE SESSION -2

13.01.2023 / 15:30-17:30 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Özlem DEMREN

Sivas Cumhuriyet University

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Seren ÇINAR	Sivas Cumhuriyet University	A BANDITRY MOVEMENT IN THESSALONIKI: BANDIT DIMITRI AND GANG
Zişan GÖŞEN	Sivas Cumhuriyet University	YAŞAR NEZIHE'S POEMS THAT ARE NOT INCLUDED IN THE BOOKS
Dr. Fatıma AYDIN	Osmaniye Korkut Ata University	THE CONCEPT OF LOVE ACCORDING TO MEVLÂNA
Assist. Prof. Dr. Gülsemin MISIRLI	Tokat Gaziosmanpasa University	THE IMPORTANT ROLE AND CONTRIBUTIONS OF VASFIYE OZKOCAK TO TURKISH JOURNALISM AS THE FIRST TRAINED FEMALE JOURNALIST IN TURKEY
Assoc. Prof. Dr. Özlem DEMREN	Sivas Cumhuriyet University	EXAMPLES OF TURK-CUMAN FELT ART IN HUNGARY AND AN EVALUATION ON SYMBOLIC ELEMENTS
Assist. Prof. Dr. Asuman ÇAPAR	Sivas Cumhuriyet University	THE EFFECTIVENESS OF HUMAN RIGHTS AND EQUALITY INSTITUTION OF TÜRKİYE IN THE FIGHT AGAINST MOBBING
Assist. Prof. Dr Ahmet Utku ERDAYI **Melike Elif SARIOĞLU**	Sivas Cumhuriyet University	PROBLEMS OF WOMEN WORKING REMOTELY DURING THE CORONAVIRUS PANDEMIC: A QUALITATIVE STUDY ON CALL-CENTER WORKERS

VIRTUAL PLENARY SESSION

14.01.2023 / 17:00-19:00 (Ankara Time)

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Sefer DARICI
Assoc. Prof. Dr. Burcu YURTSAL

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

All participants and guests invited to this open interactive plenary session

AUTHORS	AFFILIATION
Prof. Yu-Feng (Winnie) Lee	New Mexico State University
Assia BENNOUI	Université d'Alger 2
Alexandra Whittington	University of Houston
Siham Elouahabi	Abdulmelik es-Said University
Assoc. Prof. Dr. Duygu SAĞ	Dokuz Eylul University

SESSION-1/ HALL-1
14.01.2023 / 10:00-12:00 (Ankara Local Time)
HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT Rumeysa ERSOY Behide TUĞRAN	Sivas Cumhuriyet University	FROM OUR FEMALE COMPOSERS NEVESER KÖKDES AND ITS WORKS
Maharramova Elmira	Employee of ETM of ADP	ATTITUDE TOWARDS MOTHER IN AZERBAIJANI LITERATURE
Elvan Yıldız	Ankara Yildirim Beyazit University	LEYLA ERBIL'S UNDERSTANDING OF ART IN THE CONTEXT OF MINOR LITERATURE
Assist. Prof. Dr. Şeyma KÖMÜRCÜOĞLU	Istanbul Medeniyet University	DESCRIPTION OF A DISCUSSION ON ARISTOTLE'S DEFINITION OF TRAGEDIA
Tekmile PEKTAŞ	Istanbul Sabahattin Zaim University	THE PLACE OF THE MAMELUK GUIDE, 'MAMELU', IN THE NARRATIVE OF BURGUNDIAN TRAVELLER-SPY BERTRANDON DE LA BROQUÈRE'S OVERSEAS VOYAGE
Assoc. Prof. Dr. Banu GEBOLOĞLU	Tokat Gaziosmanpasa University	THE NATURE OF RECAIZADE MAHMUT EKREM'S COMPOSED POEMS
Assoc. Prof. Dr. Afaq YUSİFLU	Ganja State University	ABOUT WOMEN'S RIGHTS AND WOMEN'S PLACE IN THE SOCIETY IN THE 20TH CENTURY PUBLICISM

SESSION-1/ HALL-2

14.01.2023 / 10:00-12:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Neslihan BALCI

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Kübra FIRTINA TOPCU	Yaşar Eryılmaz Doğubayazıt State Hospital	INVESTIGATION OF BRUCELLA SEROPREVALENCE IN AN ENDEMIC AREA BY BRUCELLA COOMBS GEL TEST
Büşra Dilara ALTUN **Asım DUMLU**	Marmara University	EVALUATION OF NASAL SEPTUM DEVIATIONS IN CHILDREN WITH AND WITHOUT CLEFT LIP AND PALATE USING CONE BEAM COMPUTED TOMOGRAPHY
Özlem ÖNER	Dokuz Eylul University	OBSTRUCTIVE SLEEP SYNDROME AND COVID-19 IN THE INTENSIVE CARE UNIT: A CASE REPORT
Necati UCLER **Serdal ALBAYRAK**	Gaziantep University Elazig City Hospital	THE COMPLICATIONS OF PERCUTAN VEREBROPLASTY: A CLINICAL STUDY
Necati UCLER	Gazianatep University	THE EVALUATION OF THE EFFECT OF WARFARIN USE IN PATIENTS WITH CHRONIC SUBDURAL BLEEDING
Büşra Dilara ALTUN **Şahin ÖZEN** **Asım DUMLU**	Marmara University	EVALUATION OF TEMPOROMANDIBULAR JOINT PROBLEMS IN ELITE UNDERWATER ATHLETES
Res. Assist. Pervin DEMİR **Assist. Prof. Dr. Pınar YILMAZ EKER**	Sivas Cumhuriyet University	THE EVALUATION OF ELECTRONIC SMOKING PATIENTS WITH SEPTORHINOPLASTY A ACCORDING TO THE ROY ADAPTATION MODEL: TWO CASE REPORTS

SESSION-1/ HALL-3

14.01.2023 / 10:00-12:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. İlkay NOYAN YALMAN

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Assist. Prof. Dr. Tuğba BAYRAKTAR	Selcuk University	FREEDOM OF SCIENCE IN TURKISH LAW
Assist. Prof. Dr. Muradiye ÇEVİKÇELİK	Necmettin Erbakan University	THE PRINCIPLE OF LEGALITY IN TERMS OF DISCIPLINARY OFFENSES AND PUNISHMENTS
Assist. Prof. Dr. Muradiye ÇEVİKÇELİK	Necmettin Erbakan University	THE PRINCIPLE OF GIVING REASONS IN TURKISH ADMINISTRATIVE LAW IN THE LIGHT OF THE DECISIONS OF THE COUNCIL OF STATE
Res. Assist. Dr. Sevda BORA ÇINAR	Mediterranean University	WOMEN'S REPRESENTATION ON COMPANY BOARDS IN THE CONTEXT OF GENDER EQUALITY, DIVERSITY, INCLUSIVITY AND SUSTAINABILITY
Dr. Zeynep Deniz ALTINSOY	-	PROTECTION OF COMMERCIAL TITLE IN TURKISH LAW BY INDUSTRIAL AND PROPERTY RIGHTS LAW
Dr. Zeynep Deniz ALTINSOY	-	THE PROBLEM OF CONFUSING PATENT WITH UTILITY MODEL IN TURKISH LAW
Assoc. Prof. Dr. İlkay NOYAN YALMAN	Sivas Cumhuriyet University	ECONOMIC DEVELOPMENT AND WOMAN
Dr. Tuğba ÖZIŞIK	Istanbul Kultur University	THE RELATION BETWEEN FOREIGN EXCHANGE RATE AND FOREIGN TRADE IN TÜRKİYE BETWEEN 2000-2022
Dr. Kübra COŞAR	Ankara Haci Bayram Veli University	SPATIAL ANALYSIS OF COVID-19 EFFECTS ON FEMALE LABOUR FORCE PARTICIPATION IN TÜRKİYE

SESSION-1/ HALL-4
14.01.2023 / 10:00-12:00 (Ankara Local Time)
HEAD OF SESSION: Nataliia Didenko

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Benyerou D Boudjenane N Baba Hamed S Mouadih S Bouchareb Z	University of Sciences and Technology of Oran	IMPACT STUDY OF MARINE SEDIMENT POLLUTION ON THE ALGERIAN WEST COAST
Karlybaeva B.P. Berdimbetova G.E	Karakalpak branch of the Academy of Sciences of Uzbekistan	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF CARBOXYMETHYLCHITOSAN FROM CYST ARTEMIA PARTHENOGENETICA OF THE ARAL SEA OF THE REPUBLIC OF KARAKALPAKSTAN
Orazova Sh.Sh. Berdimbetov G . E .	Karakalpak branch of the Academy of Sciences of Uzbekistan	SELECTION AND CHARACTERISTICS OF POLYSACCHARIDES OF CISTANCHE SALSA
Usman Abdullahi Fatima Abubakar	Extension Lake Chad Research Institute	PERFORMANCE OF SOME DURUM WHEAT VARIETIES AT KADAWA, KANO WITH LAKE CHAD RESEARCH INSTITUTE MAIDUGURI BORNO STATE OF NIGERIA
Nataliia Didenko Vira Konovalova Anastasiia Sardak	Agrarian Sciences of Ukraine	IMPACT OF SUSTAINABLE AGRICULTURAL PRACTICES ON CROP PRODUCTIVITY AND SOIL HEALTH
Siabi, M. A. Inusah, H.	University for Development Studies	EFFECT OF LEMON GRASS (CYMBOPOGON CITRTUS) TEA ON THE GROWTH AND HEALTH PERFORMANCE OF BROILER CHICKENS
H Ismaili Alaoui R Ziri	Ibn Tofail University	A FRAMEWORK PAYMENT FOR ECOSYSTEM SERVICES TO RECONSTITUTE FOREST AREAS CLOSED TO GRAZING IN THE IFRANE NATIONAL PARK (MOROCCO)
George Toader Daniela Trifan Alin-Ionel Ghiorghe Emanuela Lungu Leonard Ilie	3University of Agronomic Sciences and Veterinary	THE INFLUENCE OF TECHNOLOGIES BASED ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE MANAGEMENT OF AGRICULTURAL FARMS

SESSION-1/ HALL-5
14.01.2023 / 10:00-12:00 (Ankara Local Time)
HEAD OF SESSION: Neslihan BALCI

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Idayat O. Sholadoye **Bitrus E. A** **Bridget Orekwu Ojobo**	Federal Polytechnic Kaura Namoda	MODIFICATION OF LATERITIC SOIL BANANA LEAVES ASH
Mukaila El-Hussain Abdulrahman	Federal University of Technology	USERS' PERCEPTIONS OF ECO-FRIENDLY PRINCIPLES IN THE DESIGN OF 3-STAR HOTELS IN MINNA, NIGERIA
Hafiza Mahnoor Asim **Ayesha Mehmood Malik** **Memoona Rashid**	University of Management and Technology	ANALYTICAL STUDY TOWARDS A THERMAL APPROACH OF PHASE-CHANGE MATERIAL IN DRY & SEMI-ARID CLIMATE
Tharshinni Devi Shanmugam **Elayaraja Aruchunan** **Zailan Siri**	Universiti Malaya	COMPACT FINITE DIFFERENCE WITH MODIFIED SOR IN SOLVING 2D POISON EQUATIONS
Brahim Lejdel	University of EL-Oued	DESIGN AND REALIZATION OF A DRONE FOR OPTIMIZING THE TRAJECTORY BETWEEN TWO POINTS
Marina Kurdadze **Luka Kemoklidze** **Gedeven murjikneli**	Georgian Technical University	ADVANTAGE ANALYSIS OF SCRAMBLING CODE IN FEEDBACK SYSTEMS"
Ogundeji, A.A **James, Tolulope. O** **Onwuka G.I** **Babyemi, A.W** **B. Shehu,** **SU Okeleke** **Ekele S.J**	Kebbi State University	MODELLING THE PREDICTION OF NIGERIAN INSURANCES DATA
Prof. Dr. Violeta Leoreanu-Fotea	Al.I.Cuza University	ALGEBRAIC HYPERSTRUCTURES AND CONNECTIONS WITH FUZZY SETS
Assist. Prof. B.DHANADEEPIKA **Lingala NIHARIKA** **Putta SAMYUKTHA** **Ramineni JOSHIKA** **Palakurla SINDHU**	Bhoj Reddy Engineering College for Women	SMART SOLAR PANEL CLEANING SYSTEM
Vaibhav N. Mohare **Dr. Alpana J. Asnani** **Abhinav G. Bais**		IN SILICO STUDIES OF PYRANO[2,3-C] PYRAZOLES DERIVATIVES AS SELECTIVE SEROTONIN REUPTAKE INHIBITORS (SSRI)

SESSION-1/ HALL-6
14.01.2023 / 10:00-12:00 (Ankara Local Time)
HEAD OF SESSION: Lect. Sadaf Zaman

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Hassan, A. M. Usman, G. A. Bala, M. M. Mannir, M. S. Karfe, R. Y.	Federal College of Education Abubakar Tafawa Balewa University	EFFECT OF AUTOCAD ON INDIVIDUALISTICS AND COOPERATIVE STRATEGIES ON STUDENTS' ACHIEVEMENT AND INTEREST IN BUILDING DRAWING IN TECHNICAL COLLEGES IN NIGER STATE
Ana Ruth Ulloa Pimienta	Instituto Tecnológico Superior de Villa la Venta	METACONOCIMIENTOS DE LOS ESTADOS EMOCIONALES DE ESTUDIANTES DE EDUCACIÓN SUPERIOR
Nor Shahriza Abdul Karim Samia Kouki	Higher College of Technology	MACHINE LEANING MODEL FOR PREDICTING STUDENT SUCCESS: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW
Lect. Sadaf Zaman Reem Mansour Muhammed Al Amri	University of Bisha	AN INVESTIGATION STUDY ON THE DIFFICULTIES ENCOUNTERED BY ARAB INTERPRETERS DURING CONFERENCES ORGANIZED IN LIGHT OF SAUDI VISION 2030
Assoc. Prof. Sokolovska Irina Prof. Nechyporenko Valentyna Hordiienko Natalia Pozdniyakova Olena Chirko Tetyana	Zaporizhzhya State Medical University Khortytsia National Academy	INFORMATION AND EDUCATIONAL SPACE: APPLICATION OF INNOVATIVE DIGITAL TECHNOLOGIES
Ogunrinbokun, Bamidele Emmanuel	Federal College of Education	FFECT OF OVERPOPULATED CLASSROOM ON THE ACADEMIC PERFORMANCE OF JUNIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS AT KOSOFE AREA IN LAGOS STATE, NIGERIA
Mairaj Fatima Memon	Shaheed Allah Buksh Soomro University	TRADITIONAL EMBROIDERY ON BAMBOO CHIKS IN HYDERABAD AND HALA SINDH

SESSION-1/ HALL-7
14.01.2023 / 10:00-12:00 (Ankara Local Time)
HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Münevver SÖKMEN

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Ersin ÜRESİN **Dr. Abdullah Zahid TURAN**	TÜBİTAK	A NEW APPROACH TO EMISSION CONTROL: PLASMA TECHNOLOGIES
Assist. Prof. Dr. Gülşen TAŞKIN ÇAKICI **Lect. Seçil KAYA**	Sivas Cumhuriyet University Gazi University	RELEASE AND KINETICS OF 5-FU FROM 5-FU LOADED PVA/HPMC BIOCOMPATIBLE MEMBRANES
Assoc. Prof. Dr. Sevgi DURNA DAŞTAN **Sümeyra BÜYÜKÇAMSARI** **Assoc. Prof. Dr. Taner DAŞTAN**	Sivas Cumhuriyet University	APITHERAPY AND POLEN
Assoc. Prof. Dr. Sevgi DURNA DAŞTAN **Lect. Dr. Şeyda KAYA** **Assoc. Prof. Dr. Sultan ERKAN** **Assoc. Prof. Dr. Taner DAŞTAN**	Sivas Cumhuriyet University Gaziantep Islamic Science and Technology University	IN SILICO INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF PHYTOCOMPONENTS OF CALENDULA OFFICINALIS L. PLANT ON CYCLOXYGENASE-2 ENZYME
Assist. Prof. Dr. Yasemin KAÇAR CANAYDIN **Simge ÖZER** **Gamze BENDEŞ** **Zahide YAPUCU** **Gonca ŞANDA** **Ayşenur PALİTLİ** **Prof. Dr. Esin SOYDUGAN**	Çanakkale Onsekiz Mart University	PHOTOMETRIC MODELING OF THE ECLIPSING BINARY STARS V396 CAS AND CW ERI
Prof. Dr. Nursel AŞAN BAYDEMİR	Kırıkkale Üniversitesi	BAT OF TURKEY
Nacer Hamza	Azerbaijan State Oil and Industry University	REVIEW OF NORM DISTRIBUTION AND BEHAVIORS IN PRODUCED WATER FROM OILFIELD INDUSTRIES
Betül ÖZTEL **Prof. Dr. Aydın İZGİ**	Harran Üniversitesi	APPROXIMATION PROPERTIES OF THE GENERALIZED q-SZASZ-MIRAKYAN-KANTOROVICH LINEAR POSITIVE OPERATOR
Prof. Dr. Münevver SÖKMEN	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	CUSTUS CRETICUS: ARAZİDEN ECZANEYE GİDEN YOL

SESSION-2/ HALL-1

14.01.2023 / 12:30-14:30 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Ayşe Sıdıka OKTAY

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Assoc. Prof. Dr. Gülser YARDIM	Nevsehir Haci Bektas Veli University	III. MUSTAFA'S ONE MONTHLY CEYB-I HUMÂYÛN BOOK
Dr. Rahşan TOPTAŞ	Pamukkale University	DIYARBAKIR INDUSTRIAL SCHOOL, A SCHOOL CONTRIBUTING TO THE EDUCATION OF THE CITY IN THE OTTOMAN PERIOD
Res. Assist. Ayfer KEÇECİ	Ataturk University	ANXIETY AND DISCLOSURE THE VERITY OF MONA HATOUM
Assist. Prof. Dr. K. Çiğdem YILMAZ	Sivas Cumhuriyet University	SUFFRAGE THEATRE in GREAT BRITAIN
Sinan GÜLEÇ	Yalova University	OMER b. AN EXAMINATION OF THE OFFICIAL MUSHAF-RELATED SUBJECTS OF MUSTAFA'S WORK TITLED "RISALE FI'L-KIRÂA"
Assist. Prof. Dr. Asiye TIĞLI	Bursa Uludağ University	A COMPARATIVE APPROACH TO THE CREED DIFFERENCES BETWEEN IMAMIYYA AND ISMAILIYYA SHIA
Dr. Gülsüm TURHAN	Amasya University	WOMEN'S PROBLEMS AND SOLUTIONS IN THE CONTEXT OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PROBLEM OF EVİL AND HUMAN
Prof. Dr. Ayşe Sıdıka OKTAY **Vildan KORUCU**	Suleyman Demirel University	HÜSEYİN REMZI'S VIEWPOINTS ON WOMEN, A MORAL THINKER AND CONSTITUTIONALIST INTELLECTUAL

SESSION-2/ HALL-2

14.01.2023 / 12:30-14:30 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Nursel AŞAN BAYDEMİR

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Lect. Dr. Filiz ARICAK	University of Trakya	USING APPLICATIONS PARALLEL TO TECHNOLOGY IN OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY: VIRTUAL REALITY
Assist. Prof. Dr. Pınar PORTAKAL	Cankiri Karatekin University	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF REPELLENT SUBSTANCES IN TICES
Assist. Prof. Dr. Ayşegül SARIOĞLU KEMER **Lect. Dr. Mükerrem KABATAŞ YILDIZ**	Trabzon University Ondokuz Mayıs University	DETERMINATION OF THE EFFECTS OF MOBBING ON HOPE LEVELS OF NURSES: A FACTORIAL DESIGN STUDY
Res. Assist. Dr. Esra BULUT ATALAY	Sivas Cumhuriyet University	TARGETING THE REPROGRAMMED METABOLIC PATHWAYS IN CANCER
Assist. Prof. Dr. Samet KOCABAY **Res. Assist. Sümeyye İdil ÇELİKKAYA** **Prof. Dr. Birnur AKKAYA**	İnönü University Sivas Cumhuriyet University	VITEXIN-GLUCANSUCRASE AND METFORMIN-GLUCANSUCRASE COMPLEX STUDY TO INVESTIGATE THE BINDING PROPERTIES IN GLUCOSE PROCESSING ENZYME FAMILY
Dr. Melisa ÖÇBE **Assoc. Prof. Dr. Mehmet Oğuz BORAHAN**	Marmara University	MAGNETIC RESONANCE IMAGING OF MENTAL FORAMEN AND ACCESSORY MENTAL FORAMINA
Dr. Melisa ÖÇBE **Dr. Büşra Dilara ALTUN** **Assoc. Prof. Dr. Mehmet Oğuz BORAHAN**	Marmara University	EVALUATION OF DENTAL ANOMALY INCIDENCE IN PATIENTS WITH GENETIC DISORDERS

SESSION-2/ HALL-3

14.01.2023 / 12:30-14:30 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Haluk SEÇKIN	--	WOMAN, ACHIEVED "GOOD MOTHER" TITLE IN CAREER WITH UNIVERSITY OF LIFE MODEL FOR ACADEMICS; İFAKAT SEÇKIN
Mehdizadeh Gulshan Kamal kızı	ASPU	PROMOTION OF NATIONAL SPIRITUAL VALUES IN PRIMARY CLASSES (Based on 4th grade Azerbaijani language textbook)
Nalan GÜL BAYIR **Assoc. Prof. Dr. Menekşe Seden TAPAN BROUTIN** **Assoc. Prof. Dr. Hatice Kübra GÜLER SELEK**	Uludag University	ANALYSIS OF MATHEMATICS WRITTEN EXAMS ACCORDING TO MATH TAXONOMY
Assoc. Prof. Dr. Zöhre KAYA **Mehveş Duru DENİZ** **Ferdi YAĞAN**	Van Yüzüncü Yıl University Burhan Öner Vocational and Technical Anatolian High School Yuksekova Science and Art Center	THE EFFECT OF LIFE SKILLS DEVELOPMENT PSYCHO-EDUCATION PROGRAM ON PSYCHOLOGICAL RESILIENCE LEVELS OF ADOLESCENTS
Assist. Prof. Dr. Tuğba PÜRSÜN **Ayşenur ARAT ODACI**	Tokat Gaziosmanpasa University Tokat Karsiyaka Primary School	DETERMINING PRESCHOOL TEACHERS' EARLY MATHEMATICS KNOWLEDGE AND CLASSROOM PRACTICES
Assist. Prof. Dr. Tuğba PÜRSÜN **Assoc. Prof. Dr. Zehra ATBAŞI**	Tokat Gaziosmanpasa University Necmettin Erbakan University	COMPARISON OF SKILL AND PERFORMANCE BASED TECHNIQUES IN DEVELOPING READING COMPREHENSION
Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade	Azerbaijan State Pedagogical University	ABOUT THE INFLUENCE AND PERSONALITY OF HIGH SCHOOL TEACHER BY HEYDAR ALIYEV
Res. Assist. Dr. Betül ÇEPNİ ŞENER **Res. Assist. Dr. Engin COŞKUN**	Bozok University Munzur University	A RESEARCH ON SKEPTICAL TENDENCIES TO SOCIAL NETWORK SITE ADVERTISEMENTS AND USER'S DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS

SESSION-2/ HALL-4

14.01.2023 / 12:30-14:30 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Major Gheorghe Giurgiu

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Nabila Sher Murad A. Mubaraki Hafsa Zafar Rubina Nazli Mashal Zafar	Khyber Girls Medical College Khyber Medical University King Saud University	FFECT OF LIPID-BASED MULTIPLE MICRONUTRIENTS SUPPLEMENTATION IN UNDERWEIGHT PRIMIGRAVIDA PRE-ECLAMPTIC WOMEN ON MATERNAL AND PREGNANCY OUTCOMES: RANDOMIZED CLINICAL TRIAL
Balasubramani G L Rinky Rajput Manish Gupta Pradeep Dahiya Jitendra K Thakur Rakesh Bhatnagar Abhinav Grover	Jawaharlal Nehru University Banaras Hindu University	STRUCTURE-BASED DRUG REPURPOSING TO INHIBIT THE DNA GYRASE OF MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS
Aminu Isyaku Nuraddeen Bello Ahmad Kamaludeen Usman Ashiru Ibrahim	Kaduna State University	MOLECULAR IDENTIFICATION OF Plasmodium falciparum OBTAINED FROM MALARIA POSITIVE PATIENTS IN RANDOMLY SELECTED HOSPITALS WITHIN KADUNA METROPOLIS
Major Gheorghe Giurgiu Prof. dr. Manole Cojocaru	Deniplant-Aide Sante Medical Center Titu Maiorescu University	THE GUT-BRAIN-SKIN AXIS IN ACNE: IMPACT OF POLENODERM
Amina Mumtaz	PCSIR	EFFECT ON MEDICINAL VALUE OF SCHIFF BASE TRANSITION METAL COMPLEXES DERIVED FROM DRUG
Ghullam Haidar Mushtari Hamid. Parsa	Institute, Mazar-i-Sharif Balkh University	EVALUATION OF HELICOBACTER PYLORI IN PATIENTS INVOLVED TO CHRONIC DYSPEPSIA
Djalel Eddine Gherissi	University of Souk-Ahras	MALE REPRODUCTIVE ACTIVITY ASSESSEMENT BY QUANTITATIVE MICROSCOPIC IMAGE ANALYSIS IN SAHRAOUI ALGERIAN CAMEL BULLS

SESSION-2/ HALL-5

14.01.2023 / 12:30-14:30 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Alina Amanzholova

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Ansar Bilyamin Adam Aminu Ado Kaugama Bello Garba Yaro Garindo Boro Aboh Mbo Joseph	Federal University	PHYTOCHEMICAL SCREENING AND ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF LEAF EXTRACT OF DIOSPYROS MESPILIFORMIS
Djellouli Amir Berredjem Yamina Hattab Zhour Khechai Mohamed Barbari Fateh	Badji Mokhtar-Annaba University	DISPOSAL OF AQUEOUS EFFLUENTS BY LOW-COST BIO ADSORBENTS
Prof. Dr. S.Sujatha Assist. Prof. Dr. Gurusamy Pandian Sreelal Assoc. Prof. Dr. R.Sivarethinamohan	K.Ramakrishnan College of Technology Deemed to be University	SEPARATION OF OIL MIXTURES FROM WATER USING HYDROPHOBIC-OLEOPHILIC & HYDROPHILIC-OLEOPHOBIC MATERIALS
Atika SOUALILI Salima ATTOUTI Mourad TERMOUL Benaouda BESTANI Mokhtar BENZEKRI Noureddine BENDERDOUCHE	university of Mostaganem	CHEMICAL ACTIVATION EFFECTS ON THE PROPERTIES OF AN ADSORBENT DERIVED FROM LIGNOCELLULOSIC WASTE
Asuman Unal	Cankiri Karatekin University	FUNDAMENTAL PROPERTIES OF ANILINE AND ITS COPOLYMERIZATION WITH O-AMINOPHENOL
Shafiu Nafi'u Abdullahi Aliya Sulaiman Miko Ibrahim Ado Adamu Ansar Bilyamin Adam	Kano State Polytechnic Federal University	HAEMATO-BIOCHEMICAL ALTERATIONS IN EXPERIMENTAL WISTAR RATS EXPOSED TO SMOKE OF PYRETHROID-BASED MOSQUITO COIL AND LOCAL MOSQUITO REPELLANTS
Oumria KOURAT Fodil HAMZAOUI	Université Abdelhamid Ibn Badis	STRUCTURAL STUDY OF A COMMERCIAL INSECTICIDE OF THE PYRETHROID FAMILY
Prof. Dr. Mrs. Alpana J. Asnani Abhinav Bais	Priyadarshini J. L. College of Pharmacy	MOLECULAR DOCKING OF BIOLOGICALLY ACTIVE LIGAND FOR CALCIUM REGULATED Nav1.4 FOR ANTIEPILEPTIC ACTIVITY
Jyoti Sinha Vinod Kumar	Sushant University	ROLE OF GIRARDINIA DIVERSIFOLIA PLANTS LEAVES IN THE TREATMENT OF TYPE 2 DIABETES MELLITUS
Azamat Boymirzayev	-	SIZE-EXCLUSION CHROMATOGRAPHY OF POLYSACCHARIDES FOR BIOMEDICAL APPLICATION

Prasad A. Taile **D.R Chaple** **Sapan K.Shah**	--	SYNTHESIS CHARACTERIZATION AND EVALUATION OF ANTIMICROBIAL ACTIVITIES OF SOME NEW 3 INDOLE DERIVATIVES

SESSION-2/ HALL-6
14.01.2023 / 12:30-14:30 (Ankara Local Time)
HEAD OF SESSION: Dr. Irina-Ana DROBOT

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Irina-Ana DROBOT	Technical University of Civil Engineering Bucharest	RELEVANCE OF VIRGINIA WOOLF TODAY
Shoa Fatima	ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY	THE CULTURAL WEALTH OF COLLECTION THE ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY MUSEUMS HAS, AND IT'S SIGINIFICANCE
Dr. Gangesh Shah Gondwana	Banaras Hindu University	PRE-DRAVIDIAN KOYAS/KOITOORS: MOTHER OF DRAVIDIAN LANGUAGES
Assoc. Prof. Dr. Mohammad Jafar Chamankar	Urmia University	THE REASONS FOR THE IMPORTANCE OF THE PERSIAN GULF AND THE OMAN SEA IN IRAN'S FOREIGN POLICY
Manotar Tampubolon **Fernando Silalahi** **Nelson Simanjuntak**	Universitas Kristen Indonesia	A CRITICAL DISCOURSE OF THE TOBA BATAK WOMEN STATUS ON INHERITANCE
Manotar Tampubolon **Fernando Silalahi** **Nelson Simanjuntak**	Universitas Kristen Indonesia	RELIGIOUS FREEDOM IN INDONESIA: TESTING THE CONCEPT OF FREEDOM IN RELIGIOUS LIFE
Prof. Dr. Raghad Nassif Jassim Mohammad	University of Baghdad	IRAQI WOMEN AND SOCIETY

SESSION-2/ HALL-7

14.01.2023 / 12:30-14:30 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Alina Solnyshkina

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Assist. Prof. Maqsood Hayat **Assist. Prof. Asif Iqbal** **Mohsin Ahmad**	Yunnan University of Business Management Alhamd Islamic University National University	IS CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY A UNIVERSAL PHENOMENON?
Dr. Eyitayo Olufunmilayo AKINYEMI	Adekunle Ajasin University	RELATIONSHIP BETWEEN LIVING-IN MOTHERS IN-LAW AND CHILDREN SPOUSES: IMPLICATIONS FOR FAMILY LIFE EDUCATION
Prof. Harpreet Kaur	University of Delhi	GENDER INCLUSIVITY AT WORKPLACE
Lamia Gasimzade	Poznan University	WOMEN'S CONTRIBUTION TO STEM DEVELOPMENT
Eliana Ibáñez-Arancibia **Patricio De los Ríos-Escalante**	Universidad de La Frontera	THE ROLE OF SOCIAL AND SPACE-TEMPORARY CONDITIONS ON THE RESEARCH AND OBJECT OF STUDY RELATIONSHIP
Vita Stige-Skuskovnika	Turiba University	WHY TO DEFINE CHILDLESSNESS AS A DIVERSITY DIMENSION?
AKINTOLA Akinwumi Kabir **AKINTOLA Kafayat Adenike**	Oyo State College of Agriculture and Technology	ANALYSIS OF COVID-19 PANDEMIC ON TRAVEL BEHAVOUR OF COMMUTERS IN IGBOORA
Wambai, A.A **Sabo, E** **Mahmood, H.U** **Bashir, B.M**	Taraba State University Ahmadu Bello University	CONTRIBUTIONS TO HOUSEHOLD WELLBEING AMONG FEMALE PASTORALISTS SPOUSES IN TARABA STATE, NIGERIA
Assoc. Prof. Alina Solnyshkina	Oles Honchar Dnipro National University	SOCIAL WORK WITH WOMEN: HISTORY AND MODERN PERSPECTIVE

SESSION-3/ HALL-1

14.01.2023 / 15:00-17:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Özlem DOĞAN YÜKSEKOL

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Assist. Prof. Dr. Melike İLERİSOY	Istanbul Commerce University	RELIGIOUS EXPERIENCE AND COUPLE RELATIONSHIP
Rumeysa DURAK **Assist. Prof. Dr. Haydeh FARAJİ**	Istanbul Aydin University Istanbul Gelisim University	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILDHOOD TRAUMAS AND SELF- SILENCING
Res. Assist. Meryem Cemile ÖĞÜR **Lect. Aylin CAN** **Lect. Mihriban ULUCAN** **Assoc. Prof. Dr. Özlem DOĞAN YÜKSEKOL**	Munzur University	THE EFFECT OF GLASS CEILING SYNDROME ON FEMALE ACADEMICIANS
Res. Assist. Meryem Cemile ÖĞÜR **Lect. Aylin CAN** **Lect. Mihriban ULUCAN** **Assoc. Prof. Dr. Özlem DOĞAN YÜKSEKOL**	Munzur University	MARITAL RELATIONS AND SOCIAL PERSPECTIVE
Assist. Prof. Dr. Ayşe Nur YILMAZ **Assist. Prof. Dr. Sümeyye ALTIPARMAK**	Firat University Inonu University	THE EFFECT OF GLASS CEILING SYNDROME ON THE CAREER PLANNING AND DEVELOPMENT PROCESS OF WOMEN
Assist. Prof. Dr. Sümeyye ALTIPARMAK **Assist. Prof. Dr. Ayşe Nur YILMAZ**	Inonu University Firat University	OBSTACLES FACED IN THE CAREER PROCESS AND THEIR REFLECTIONS TO WOMEN'S WORKING LIFE
Assist. Prof. Dr. Hatice KIRMACI	Kahramanmaras Sutcu Imam University	THE DIFFERENCE BETWEEN JUDGEMENT OF PERCEPTION AND JUDGEMENT OF EXPERIENCE IN KANTIAN PHILOSOPHY
Neslihan ERSOYAK **Perihan YOLCI ÖMEROĞLU**	Bursa Uludag University	FOOD WASTE MANAGEMENT, SUSTAINABLE APPROACHES AND FOOD WASTE
Lect..Handan Sabriye YAMAN	Mehmet Akif Ersoy University	FROM THE BAUHAUS SCHOOL OF DESIGN TO THE PRESENT FEMALE INDUSTRIAL DESIGNER
Tuğba KALIN **Özge ÖZTÜRK** **Assist. Prof. Dr. Seda HATİPOĞLU**	Gazi University	TRIP GENERATION AND IMPACT ANALYSIS

SESSION-3/ HALL-2

14.01.2023 / 15:00-17:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Neslihan BALCI

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Priya Choudhary **Dr. Samreen naz** **Swati Jain**	Lovely professional university Ch. Charan singh university	MEDIATING EFFECT OF RESILIENCE ON SPIRITUALITY AND PSYCHOLOGICAL DISTRESS AMONG ELDERLY PEOPLE
Shilpi Bhat **Assist. Prof. Swati Mittal** **Assoc. Prof. Smriti Sinha**	Sharda University	EMOTIONAL INTELLIGENCE AND COVID-19 PANDEMIC. LONGITUDINAL STUDY IN INDIAN MEDICAL UNDERGRADUATE STUDENTS
Assist. Prof. Atallah Alenezi **Assist. Prof. Isabelita N. Pandaan** **Lect. Ramon Perley M. Pandaan**	Shaqra University King Saud University	APPLIED MEDICAL STUDENTS ATTITUDES TOWARD MENTAL HEALTH PROBLEMS: A CROSS-SECTIONAL STUDY IN SAUDI ARABIA
Linh Ngoc Le **Trang Thi Huynh**	Can Tho University	MENTAL WELLBEING OF LIBRARIANS IN VIETNAM: FROM MID-COVID TO THE NEW NORMAL
N.S Tibane **O.D. Makinde** **R.L. Monaledi**	Stellenbosch University	DYNAMICS OF COVID-19 DISEASE AND ITS ECONOMIC IMPLICATIONS
Ruslan Martinov	Trakia University	DONATION TO FOOD BANKS AS SOCIAL CORPORATE RESPONSIBILITY AND FOOD WASTE MANAGEMENT
Abdulkadri Toyin Alabi **Saheed Olanrewaju Issa**	Kwara State University	THE ENHANCEMENT OF FINANCIAL REPORTING QUALITY VIA AUDIT COMMITTEE ATTRIBUTES: EVIDENCE FROM LISTED OIL AND GAS FIRMS IN NIGERIA
M. Tavakol	University of Tehran	BRAIN DRAIN: INTERNAL AND EXTERNAL FACTORS
Sintayehu Assefa Yirga	Hawassa University	EFFECT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE ON EMPLOYEE PERFORMANCE: EVIDENCE FROM GARMENT ENTERPRISES IN ETHIOPIA

SESSION-3/ HALL-3

14.01.2023 / 15:00-17:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Yeliz YEŞİL

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Zülal ASANATUCİ	---	EXAMINATION OF THE DAILY LIFE PRACTICES OF HEADSCARVED WOMEN IN THE CONTEXT OF LEISURE TIME
Dr. Zülal ASANATUCİ	---	LEISURE TIME AND CONSUMPTION
Dr. Özlem KUŞLU	T.R. The Ministry of Labor and Social Security	COMPARISON OF TÜRKİYE AND SOME EU MEMBER STATES AND CANDIDATE COUNTRIES WITHIN THE FRAMEWORK OF UN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL NO 5
Lect. Dr. Cemile UZUN	Firat University	A REVIEW ON THE TERM "GENDER"
Assoc. Prof. Dr. Hacer AKER **Leyla Nur ÇEVIK**	Selcuk University	CINEMA, GENDER, GRADUATE THESES AND WOMEN ACADEMICS: "EQUALITY WILL DO US ALL GOOD!"
Assoc. Prof. Dr. Yeliz YEŞİL **Esra SARAÇ**	University of Trakya	ACTIVITIES TO ENSURE THE CONTINUATION OF WORKING MOTHERS IN WORK LIFE
Aslıhan KAPLAN ARIK	Ankara Haci Bayram Veli University	ELIMINATION OF INEQUALITY IN WOMEN'S PARTICIPATION IN THE POLITICAL AREA: IMPLEMENTATION OF GENDER QUOTAS
Assist. Prof. Dr. Yağmur TOKATLIOĞLU	Ankara Haci Bayram Veli University	GENDER-BASED WAGE DISCRIMINATION BY OCCUPATIONS, ECONOMIC ACTIVITIES, AND REGISTRATION STATUS IN TÜRKİYE: OAXACA-BLINDER DECOMPOSITION

SESSION-3/ HALL-4

14.01.2023 / 15:00-17:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Alina Amanzholova

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Gwaison Panan Danladi **Mwolchet Helen Shekara** **Mwolchet Pokyes Shekara**	College of Nursing and Midwifery	PERCEPTION AND ATTITUDE OF MEN TOWARD INFERTILITY IN VWANG COMMUNITY OF JOS SOUTH LOCAL GOVERNMENT , PLATEAU STATE, NIGERIA
Aminu Isyaku **Nuraddeen Bello Ahmad** **Kamaludeen Usman** **Ashiru Ibrahim**	Kaduna State University	MOLECULAR IDENTIFICATION OF Plasmodium falciparum OBTAINED FROM MALARIA POSITIVE PATIENTS IN RANDOMLY SELECTED HOSPITALS WITHIN KADUNA METROPOLIS
Mansooreh Ezzati **Masoumeh Bagheri-Nesami** **Javad Setareh** **Mahmood Moosazadeh** **Fatemeh Espahbodi** **Nadali Esmaeili Ahangarkelai**	Mazandaran University of Medical Sciences	COMPARING THE EFFECTS OF ACUPRESSURE AND CLONAZEPAM TABLETS ON THE SLEEP QUALITY OF HEMODIALYSIS PATIENTS
OLAITAN, Abiodun Josiah **BAJULAYE, Albert Ajayi** **OLAJUWON,Mistura Ojuolape** **AKINOLA, Christiana Boluwatife**	Lagos State University	THE PREVALENCE OF URINARY TRACT INFECTION STRAINS AMONG PREGNANT WOMAN WITH ESCHERICHIA COLI IN LAGOS STATE, NIGERIA
Prof. Dr. Geisa Colebrusco de Souza Goncalves **Prof. Dr. Mariana Cabral Schveitzer** **Andreia Cristina Feitosa do Carmo** **Prof. Dr. Patrícia Bover Draganov**	Universidade Federal de São Paulo -UNIFESP	MODELS OF SERVICES AND COSTS RELATED TO HOME CARE: A SCOPİNG REVIEW
Mariana Cabral Schveitzer **Geisa Colebrusco de Souza Gonçalves** **Andreia Cristina Feitosa do Carmo**	Universidade Federal de São Paulo-UNIFESP	INITIATIVES TO PROMOTE EMOTIONAL INTELLIGENCE IN ADOLESCENTS AND SUICIDE PREVENTION: A SCOPING REVIEW
Tahereh Heidari **Azar Jafari-Koulaee** **Hamideh Azimilolaty** **Majid Khorram** **Soraya Rezaei** **Abolfazl Hosseinnataj**	Mazandaran University Tarbiat Modares University	RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED STRESS AND QUALITY OF LIFE OF NURSES WORKING IN THE CARE WARDS OF PATIENTS WITH COVID-19
Rasheed Olatunde AJETUNMOBI **Ismail Olaniyi MURAINA**	Lagos State University of Education	COVID-19 VACCINATION CONTROVERSY AMONG NIGERIANS: ROLE OF SOCIAL MEDIA PLATFORMS

SESSION-3/ HALL-5

14.01.2023 / 15:00-17:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr T Vairam

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Mankour Mohamed, **Miloudi Mohamed** **Merzoug Yahiaoui**	University of Ahmed Zabana of Relizane University of Moulay Tahar	STABILITY IMPROVEMENT OF AC GRIDS BY HVDC SYSTEMS
Mourad Boukhatem **Ala Zerrouki** **Toufik Benmanssour**	Kasdi Merbah University Mentouri University	MODAL AND HARMONIC ANALYSIS BY FINITE ELEMENTS OF A CELLULAR MATERIAL COMPOSED BY A CROSS-SHAPED CELL
Usungurua, Enefiok Okon **Victor Etok Udoh** **Aniekan Essienubong Ikpe**	Akwa Ibom State Polytechnics	EXPERIMENTAL ANALYSIS OF COTTON SEED OIL EXTRACT AS POTENTIAL BRAKE FLUID FOR AUTOMOBILE APPLICATIONS
Mohammed Tihtih **Jamal Eldin F. M. Ibrahim** **Irina Hussainova** **István Kocserha**	University of Miskolc Tallinn University of Technology	FUNCTIONALITY AND ACTIVITY OF THE SOL-GEL PRODUCED CO AND FE CO-DOPED LEAD-FREE BTO FOR THERMO-OPTICAL APPLICATIONS
D.S.Samuvel Prem Kumar, M.E	---	ALUMINIUM METAL MATRIX COMPOSITES [ALMCC]
D.S.Samuvel Prem Kumar, M.E	---	PREDICTION OF WEDM PARAMETERS USING REGRESSION ANALYSIS AND MACHINE LEARNING ALGORITHMS FOR PROCESSING AL-MMC
Assist. Prof. Dr T Vairam **Assoc. Prof. Sarathambekai**	PSG College of Technology	SECURE ELECTRONIC MEDICAL RECORDS SYSTEM USING BLOCKCHAIN CONSENSUS ALGORITHM
Marika Tatishvili **Inga Samkharadze** **Mariam Tsitsagi**	Institute of Hydrometeorology of Georgian Technical University Tbilisi State University	STRUCTURED DATA TO STUDY WIND VARIABILITY IN GEORGIA
Osarumwense P. O	Ondo State University of Sciences and Technology	SYNTHESIS, ANTI-INFLAMMARTORY SCREENING OF 3-AMINO 5-METHOXYL-2-METHYL QUINAZOLINONE AND 6-METHOXYL-2-METHYL–AMINO–4H–BENZO[D] [1,3]–OXAZINE–4–ONE

SESSION-3/ HALL-6
14.01.2023 / 15:00-17:00 (Ankara Local Time)
HEAD OF SESSION: Dr. L.R.K. Krishnan

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Thi-Hoang-Anh TRAN	Can Tho University	WELLNESS TOURISM EXPERIENCES IN QUANG NINH PROVINCE, VIETNAM : EXPECTATIONS OF VIETNAMESE DOMESTIC TRAVELERS AND DEVELOPMENT STRATEGIES FOR THE POST-COVID 19 TOURISM RECOVERY
Akshaya. V **Dr. L.R.K. Krishnan**	VIT business school	THE RELATIONSHIP BETWEEN IN-STORE RETAIL CUSTOMER EXPERIENCE, AND EMPLOYEE MOTIVATION MODERATED BY THE IMPACT OF AI
Boglárka BOZÓKI **Kitti Annamária BOGNÁR** **László VÉRTESY** **Anita BOROS**	Hungarian University	CHALLENGES AND PERSPECTIVE OF THE CIRCULAR ECONOMY IN EUROPE
AKINDE, Mukail Aremu. **BAKO, Yusuf Adebola** **ARIJE, Kazeem Damola**	Federal Polytechnic	PUBLIC EXPENDITURE AND AGRICULTURAL VALUE CHAIN IN NIGERIA: 1990-2020
Samuel Atsibha Gebreyesus **Dr. Dos.Musayeva Nazakat** **Dr.Anar Mammadov**	Ethiopian Civil Service University	THE RELATIONSHIP BETWEEN GOVERNMENT EXPENDITURE AND ECONOMIC GROWTH EVIDENCED FROM FOUR EASTERN AFRICAN COUNTRIES
Yvesa Jusaj	South East European University	DETERMINANTS OF BANK STABILITY IN WB6 FROM 2000 TO 2022
Valmir Zogaj	South East European University	ECONOMIC GROWTH AND PUBLIC DEBT IN THE WB6 FROM 2000 TO 2022
Yatsenko Olha **Zavadska Yuliia**	Kyiv National Economic University	ECONOMIC AND COMMERCIAL DIPLOMACY WITHIN GEOPOLITICALLY UNSTABLE GLOBAL ENVIRONMENT
Ihor Ponomarenko **Volodymyr Pavlenko**	Kyiv National University	USE OF DIGITAL MARKETING TOOLS IN THE WOMEN PRODUCTS MARKET

SESSION-3/ HALL-7

14.01.2023 / 15:00-17:00 (Ankara Local Time)

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Senem GÜRKAN

Zoom Meeting ID: 845 1826 4086 / Zoom Passcode: 131401

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Mohsen Mohammadi Khyareh	Gonbad Kavous University	THE IMPACT OF TOURISM ON ECONOMIC GROWTH: A CASE STUDY OF EMERGING COUNTRIES
Mohsen Mohammadi Khyareh	Gonbad Kavous University	SOCIO-CULTURAL FACTORS AFFECTING WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN MENA COUNTRIES
Andrii Aliluiko **Viktor Sopiha** **Maria Aliluiko**	West Ukrainian National University	THE CURRENT STATE AND FORECASTS OF TOURIST FLOWS IN UKRAINE
Pınar Açıksöz ALĞIN **Assoc. Prof. Dr. Hanife Esen AYGÜN**	Çanakkale Onsekiz Mart University	EXAMINATION OF PRIMARY SCHOOL SCIENCE CURRICULUM ACCORDING TO PARENTS' VIEWS WITHIN THE SCOPE OF STEM
Fatma KESİK	İstanbul University-Cerrahpaşa	METAPHORICAL PERCEPTIONS OF TEACHERS ON THE CONCEPT OF FEMALE SCHOOL ADMINISTRATOR
Buse Nur DAĞCI **Assist. Prof. Dr. Senem GÜRKAN**	Ondokuz Mayıs University	REFLECTIONS OF SERVICE DISCIPLINE ON PRIMARY SCHOOL EDUCATION: ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES BOOKS AND PROGRAMS
Zeynep İSMİ **Assist. Prof. Dr. Senem GÜRKAN**	Ondokuz Mayıs University	EVALUATING THE SOCIAL WORK EDUCATION IN TURKEY IN TERMS OF GENDER EQUALITY
Derya Büşra ATEŞ **Zehra KESER ÖZMANTAR**	Gaziantep University	STATUS AND RESPECT OF THE PRESCHOOL TEACHERS IN TURKEY

CONTENTS

AUTHORS	PRESENTATION TITLE	NO
Büşra Nur ÇELİK Ezgi AĞADAYI	INVESTIGATION OF FACTORS AFFECTING MEDICAL ARTIFICIAL INTELLIGENCE READINESS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE ANXIETY LEVEL OF MEDICAL STUDENTS	1-2
Birnur AKKAYA Nurgül SARIAYDIN	USE OF ALBUMIN-IMPRINTED HYDROJELS THAT LINK DYE TO HUMAN SERUM FOR FAST QUALITATIVE ANALYSIS	3-11
Tunay KARAN	CYTOTOXIC EFFECT OF ORIGANUM VULGARE	12-16
Aysel ARSLAN	CURRICULUM AWARENESS LEVELS OF TEACHER CANDIDATES	17-28
Rukiye ASLAN Aysel ARSLAN	KNOWLEDGE LEVELS OF TEACHER CANDIDATES ABOUT INFECTIOUS DISEASES	29-38
Ayşe Hümeyra TAŞKIN KAFA Fatih ÇUBUK Rukiye ASLAN Mürşit HASBEK	THE EVALUATION OF THE PRESENCE OF INTESTINAL PARASITES IN THE STOOL SAMPLES OF PATIENTS WITH DIARRHEA BY DIFFERENT METHODS	39-40
Nuriye SARIAKÇALI	SOCIAL DIABETES AWARENESS	41-45
Münteha Zeynep KEMERLİ Hatice BEKCİ Ayşegül ALTIPARMAK İrem ÖNAL	EFFECTS OF GLIPIZIDE, CINNAMON AND THEIR COMBINED USE IN DIABETES ON MOUTH WOUNDS CAUSED BY LONG-TERM COMPLICATIONS OF DIABETES	46-53
Seren ÇINAR	A BANDITRY MOVEMENT IN THESSALONIKI: BANDIT DIMITRI AND GANG	54-68
Zişan GÖŞEN	YAŞAR NEZIHE'S POEMS THAT ARE NOT INCLUDED IN THE BOOKS	69-86
Fatıma AYDIN	THE CONCEPT OF LOVE ACCORDING TO MEVLÂNA	87-95
Gülsemin MISIRLI	THE IMPORTANT ROLE AND CONTRIBUTIONS OF VASFIYE OZKOCAK TO TURKISH JOURNALISM AS THE FIRST TRAINED FEMALE JOURNALIST IN TURKEY	96-97

Özlem DEMREN	EXAMPLES OF TURK-CUMAN FELT ART IN HUNGARY AND AN EVALUATION ON SYMBOLIC ELEMENTS	98-99
Asuman ÇAPAR	THE EFFECTIVENESS OF HUMAN RIGHTS AND EQUALITY INSTITUTION OF TÜRKİYE IN THE FIGHT AGAINST MOBBING	100-117
Ahmet Utku ERDAYI Melike Elif SARIOĞLU	PROBLEMS OF WOMEN WORKING REMOTELY DURING THE CORONAVIRUS PANDEMIC: A QUALITATIVE STUDY ON CALL-CENTER WORKERS	118-131
Mustafa Hilmi BULUT Rumeysa ERSOY Behide TUĞRAN	FROM OUR FEMALE COMPOSERS NEVESER KÖKDES AND ITS WORKS	132-135
Maharramova Elmira	ATTITUDE TOWARDS MOTHER IN AZERBAIJANI LITERATURE	136-144
Elvan Yıldız	LEYLA ERBIL'S UNDERSTANDING OF ART IN THE CONTEXT OF MINOR LITERATURE	145-146
Şeyma KÖMÜRCÜOĞLU	DESCRIPTION OF A DISCUSSION ON ARISTOTLE'S DEFINITION OF TRAGEDIA	147-148
Tekmile PEKTAŞ	THE PLACE OF THE MAMELUK GUIDE, 'MAMELU', IN THE NARRATIVE OF BURGUNDIAN TRAVELLER-SPY BERTRANDON DE LA BROQUÈRE'S OVERSEAS VOYAGE	149-150
Banu GEBOLOĞLU	THE NATURE OF RECAIZADE MAHMUT EKREM'S COMPOSED POEMS	151-152
Afaq YUSİFLU	ABOUT WOMEN'S RIGHTS AND WOMEN'S PLACE IN THE SOCIETY IN THE 20TH CENTURY PUBLICISM	153-158
Kübra FIRTINA TOPCU	INVESTIGATION OF BRUCELLA SEROPREVALENCE IN AN ENDEMIC AREA BY BRUCELLA COOMBS GEL TEST	159
Büşra Dilara ALTUN Asım DUMLU	EVALUATION OF NASAL SEPTUM DEVIATIONS IN CHILDREN WITH AND WITHOUT CLEFT LIP AND PALATE USING CONE BEAM COMPUTED TOMOGRAPHY	160-161
Özlem ÖNER	OBSTRUCTIVE SLEEP SYNDROME AND COVID-19 IN THE INTENSIVE CARE UNIT: A CASE REPORT	162-163

Necati UCLER Serdal ALBAYRAK	THE COMPLICATIONS OF PERCUTAN VEREBROPLASTY: A CLINICAL STUDY	164-165
Necati UCLER	THE EVALUATION OF THE EFFECT OF WARFARIN USE IN PATIENTS WITH CHRONIC SUBDURAL BLEEDING	166-167
Büşra Dilara ALTUN Şahin ÖZEN Asım DUMLU	EVALUATION OF TEMPOROMANDIBULAR JOINT PROBLEMS IN ELITE UNDERWATER ATHLETES	168-169
Pervin DEMİR Pınar YILMAZ EKER	THE EVALUATION OF ELECTRONIC SMOKING PATIENTS WITH SEPTORHINOPLASTY A ACCORDING TO THE ROY ADAPTATION MODEL: TWO CASE REPORTS	170-179
Tuğba BAYRAKTAR	FREEDOM OF SCIENCE IN TURKISH LAW	180-188
Muradiye ÇEVİKÇELİK	THE PRINCIPLE OF LEGALITY IN TERMS OF DISCIPLINARY OFFENSES AND PUNISHMENTS	189-199
Muradiye ÇEVİKÇELİK	THE PRINCIPLE OF GIVING REASONS IN TURKISH ADMINISTRATIVE LAW IN THE LIGHT OF THE DECISIONS OF THE COUNCIL OF STATE	200-204
Sevda BORA ÇINAR	WOMEN'S REPRESENTATION ON COMPANY BOARDS IN THE CONTEXT OF GENDER EQUALITY, DIVERSITY, INCLUSIVITY AND SUSTAINABILITY	205-214
İlkay NOYAN YALMAN	ECONOMIC DEVELOPMENT AND WOMAN	215-226
Tuğba ÖZIŞIK	THE RELATION BETWEEN FOREIGN EXCHANGE RATE AND FOREIGN TRADE IN TÜRKİYE BETWEEN 2000-2022	227-235
Kübra COŞAR	SPATIAL ANALYSIS OF COVID-19 EFFECTS ON FEMALE LABOUR FORCE PARTICIPATION IN TÜRKİYE	236
Benyerou D Boudjenane N Baba Hamed S Mouadih S Bouchareb Z	IMPACT STUDY OF MARINE SEDIMENT POLLUTION ON THE ALGERIAN WEST COAST	237-245

Karlybaeva B.P. Berdimbetova G. E.	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF CARBOXYMETHYLCHITOSAN FROM CYST ARTEMIA PARTHENOGENETICA OF THE ARAL SEA OF THE REPUBLIC OF KARAKALPAKSTAN	246
Orazova Sh.Sh. Berdimbetov G. E	SELECTION AND CHARACTERISTICS OF POLYSACCHARIDES OF CISTANCHE SALSA	247
Usman Abdullahi Fatima Abubakar	PERFORMANCE OF SOME DURUM WHEAT VARIETIES AT KADAWA, KANO WITH LAKE CHAD RESEARCH INSTITUTE MAIDUGURI BORNO STATE OF NIGERIA	248-253
Nataliia Didenko Vira Konovalova Anastasiia Sardak	IMPACT OF SUSTAINABLE AGRICULTURAL PRACTICES ON CROP PRODUCTIVITY AND SOIL HEALTH	254
Siabi, M. A. Inusah, H.	EFFECT OF LEMON GRASS (CYMBOPOGON CITRTUS) TEA ON THE GROWTH AND HEALTH PERFORMANCE OF BROILER CHICKENS	255
H Ismaili Alaoui R Ziri	A FRAMEWORK PAYMENT FOR ECOSYSTEM SERVICES TO RECONSTITUTE FOREST AREAS CLOSED TO GRAZING IN THE IFRANE NATIONAL PARK (MOROCCO)	256
George Toader Daniela Trifan Alin-Ionel Ghiorghe Emanuela Lungu Leonard Ilie	THE INFLUENCE OF TECHNOLOGIES BASED ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE MANAGEMENT OF AGRICULTURAL FARMS	257
Idayat O. Sholadoye Bitrus E. A Bridget Orekwu Ojobo	MODIFICATION OF LATERITIC SOIL BANANA LEAVES ASH	258
Mukaila El-Hussain Abdulrahman	USERS' PERCEPTIONS OF ECO-FRIENDLY PRINCIPLES IN THE DESIGN OF 3-STAR HOTELS IN MINNA, NIGERIA	259
Hafiza Mahnoor Asim Ayesha Mehmood Malik Memoona Rashid	ANALYTICAL STUDY TOWARDS A THERMAL APPROACH OF PHASE-CHANGE MATERIAL IN DRY & SEMI-ARID CLIMATE	260
Tharshinni Devi Shanmugam Elayaraja Aruchunan Zailan Siri	COMPACT FINITE DIFFERENCE WITH MODIFIED SOR IN SOLVING 2D POISON EQUATIONS	261
Brahim Lejdel	DESIGN AND REALIZATION OF A DRONE FOR OPTIMIZING THE TRAJECTORY BETWEEN TWO POINTS	262
Marina Kurdadze Luka Kemoklidze Gedeven murjikneli	ADVANTAGE ANALYSIS OF SCRAMBLING CODE IN FEEDBACK SYSTEMS"	263

Ogundeji, A.A James, Tolulope. O Onwuka G.I Babyemi, A.W B. Shehu, SU Okeleke Ekele S.J	MODELLING THE PREDICTION OF NIGERIAN INSURANCES DATA	264
Violeta Leoreanu-Fotea	ALGEBRAIC HYPERSTRUCTURES AND CONNECTIONS WITH FUZZY SETS	265
B.DHANADEEPIKA Lingala NIHARIKA Putta SAMYUKTHA Ramineni JOSHIKA Palakurla SINDHU	SMART SOLAR PANEL CLEANING SYSTEM	266
Vaibhav N. Mohare Alpana J. Asnani Abhinav G. Bais	IN SILICO STUDIES OF PYRANO[2,3-C] PYRAZOLES DERIVATIVES AS SELECTIVE SEROTONIN REUPTAKE INHIBITORS (SSRI)	267
Hassan, A. M. Usman, G. A. Bala, M. M. Mannir, M. S. Karfe, R. Y.	EFFECT OF AUTOCAD ON INDIVIDUALISTICS AND COOPERATIVE STRATEGIES ON STUDENTS' ACHIEVEMENT AND INTEREST IN BUILDING DRAWING IN TECHNICAL COLLEGES IN NIGER STATE	268-269
Ana Ruth Ulloa Pimienta	METACONOCIMIENTOS DE LOS ESTADOS EMOCIONALES DE ESTUDIANTES DE EDUCACIÓN SUPERIOR	270
Nor Shahriza Abdul Karim Samia Kouki	MACHINE LEANING MODEL FOR PREDICTING STUDENT SUCCESS: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	271
Sadaf Zaman Reem Mansour Muhammed Al Amri	AN INVESTIGATION STUDY ON THE DIFFICULTIES ENCOUNTERED BY ARAB INTERPRETERS DURING CONFERENCES ORGANIZED IN LIGHT OF SAUDI VISION 2030	272
Nechyporenko Valentyna Hordiienko Natalia Pozdniyakova Olena Chirko Tetyana	INFORMATION AND EDUCATIONAL SPACE: APPLICATION OF INNOVATIVE DIGITAL TECHNOLOGIES	273-276
Ogunrinbokun, Bamidele Emmanuel	FFECT OF OVERPOPULATED CLASSROOM ON THE ACADEMIC PERFORMANCE OF JUNIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS AT KOSOFE AREA IN LAGOS STATE, NIGERIA	277
Mairaj Fatima Memon	TRADITIONAL EMBROIDERY ON BAMBOO CHIKS IN HYDERABAD AND HALA SINDH	278
Ersin ÜRESİN Abdullah Zahid TURAN	A NEW APPROACH TO EMISSION CONTROL: PLASMA TECHNOLOGIES	279-287

Gülşen TAŞKIN ÇAKICI Seçil KAYA	RELEASE AND KINETICS OF 5-FU FROM 5-FU LOADED PVA/HPMC BIOCOMPATIBLE MEMBRANES	288-297
Sevgi DURNA DAŞTAN Sümeyra BÜYÜKÇAMSARI Taner DAŞTAN	APITHERAPY AND POLEN	298-299
Sevgi DURNA DAŞTAN Şeyda KAYA Sultan ERKAN Taner DAŞTAN	IN SILICO INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF PHYTOCOMPONENTS OF CALENDULA OFFICINALIS L. PLANT ON CYCLOXYGENASE-2 ENZYME	300-301
Yasemin KAÇAR CANAYDIN Simge ÖZER Gamze BENDEŞ Zahide YAPUCU Gonca ŞANDA Ayşenur PALİTLİ Esin SOYDUGAN	PHOTOMETRIC MODELING OF THE ECLIPSING BINARY STARS V396 CAS AND CW ERI	302-311
Nursel AŞAN BAYDEMİR	BAT OF TURKEY	312-313
Nacer Hamza	REVIEW OF NORM DISTRIBUTION AND BEHAVIORS IN PRODUCED WATER FROM OILFIELD INDUSTRIES	314
Betül ÖZTEL Aydın İZGİ	APPROXIMATION PROPERTIES OF THE GENERALIZED q-SZASZ-MIRAKYAN-KANTOROVICH LINEAR POSITIVE OPERATOR	315
Gülser YARDIM	III. MUSTAFA'S ONE MONTHLY CEYB-I HUMÂYÛN BOOK	316-328
Rahşan TOPTAŞ	DIYARBAKIR INDUSTRIAL SCHOOL, A SCHOOL CONTRIBUTING TO THE EDUCATION OF THE CITY IN THE OTTOMAN PERIOD	329-330
Ayfer KEÇECİ	ANXIETY AND DISCLOSURE THE VERITY OF MONA HATOUM	331-332
K. Çiğdem YILMAZ	SUFFRAGE THEATRE in GREAT BRITAIN	333-341
Sinan GÜLEÇ	OMER b. AN EXAMINATION OF THE OFFICIAL MUSHAF-RELATED SUBJECTS OF MUSTAFA'S WORK TITLED "RISALE FI'L-KIRÂA"	342
Asiye TIĞLI	A COMPARATIVE APPROACH TO THE CREED DIFFERENCES BETWEEN IMAMIYYA AND ISMAILIYYA SHIA	343-350
Gülsüm TURHAN	WOMEN'S PROBLEMS AND SOLUTIONS IN THE CONTEXT OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PROBLEM OF EVİL AND HUMAN	351-361

Ayşe Sıdıka OKTAY Vildan KORUCU	HÜSEYİN REMZI'S VIEWPOINTS ON WOMEN, A MORAL THINKER AND CONSTITUTIONALIST INTELLECTUAL	362-363
Filiz ARICAK	USING APPLICATIONS PARALLEL TO TECHNOLOGY IN OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY: VIRTUAL REALITY	364-365
Pınar PORTAKAL	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF REPELLENT SUBSTANCES IN TICES	366-373
Ayşegül SARIOĞLU KEMER Mükerrem KABATAŞ YILDIZ	DETERMINATION OF THE EFFECTS OF MOBBING ON HOPE LEVELS OF NURSES: A FACTORIAL DESIGN STUDY	374-375
Esra BULUT ATALAY	TARGETING THE REPROGRAMMED METABOLIC PATHWAYS IN CANCER	376-383
Samet KOCABAY Sümeyye İdil ÇELİKKAYA Birnur AKKAYA	VITEXIN-GLUCANSUCRASE AND METFORMIN-GLUCANSUCRASE COMPLEX STUDY TO INVESTIGATE THE BINDING PROPERTIES IN GLUCOSE PROCESSING ENZYME FAMILY	384-385
Melisa ÖÇBE Mehmet Oğuz BORAHAN	MAGNETIC RESONANCE IMAGING OF MENTAL FORAMEN AND ACCESSORY MENTAL FORAMINA	386-387
Melisa ÖÇBE Büşra Dilara ALTUN Mehmet Oğuz BORAHAN	EVALUATION OF DENTAL ANOMALY INCIDENCE IN PATIENTS WITH GENETIC DISORDERS	388-389
Haluk SEÇKIN	WOMAN, ACHIEVED “GOOD MOTHER” TITLE IN CAREER WITH UNIVERSITY OF LIFE MODEL FOR ACADEMICS; İFAKAT SEÇKIN	390-403
Mehdizadeh Gulshan Kamal kızı	PROMOTION OF NATIONAL SPIRITUAL VALUES IN PRIMARY CLASSES (Based on 4th grade Azerbaijani language textbook)	404-408
Nalan GÜL BAYIR Menekşe Seden TAPAN BROUTIN Hatice Kübra GÜLER SELEK	ANALYSIS OF MATHEMATICS WRITTEN EXAMS ACCORDING TO MATH TAXONOMY	409-410
Zöhre KAYA Mehveş Duru DENİZ Ferdi YAĞAN	THE EFFECT OF LIFE SKILLS DEVELOPMENT PSYCHO-EDUCATION PROGRAM ON PSYCHOLOGICAL RESILIENCE LEVELS OF ADOLESCENTS	411-421
Tuğba PÜRSÜN Ayşenur ARAT ODACI	DETERMINING PRESCHOOL TEACHERS' EARLY MATHEMATICS KNOWLEDGE AND CLASSROOM PRACTICES	422-436

Tuğba PÜRSÜN Zehra ATBAŞI	COMPARISON OF SKILL AND PERFORMANCE BASED TECHNIQUES IN DEVELOPING READING COMPREHENSION	437-445
Nazile Abdullazade	ABOUT THE INFLUENCE AND PERSONALITY OF HIGH SCHOOL TEACHER BY HEYDAR ALIYEV	446-447
Betül ÇEPNİ ŞENER Engin COŞKUN	A RESEARCH ON SKEPTICAL TENDENCIES TO SOCIAL NETWORK SITE ADVERTISEMENTS AND USER'S DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS	448-449
Nabila Sher Murad A. Mubaraki Hafsa Zafar Rubina Nazli Mashal Zafar	FFECT OF LIPID-BASED MULTIPLE MICRONUTRIENTS SUPPLEMENTATION IN UNDERWEIGHT PRIMIGRAVIDA PRE-ECLAMPTIC WOMEN ON MATERNAL AND PREGNANCY OUTCOMES: RANDOMIZED CLINICAL TRIAL	450-451
Balasubramani G L Rinky Rajput Manish Gupta Pradeep Dahiya Jitendra K Thakur Rakesh Bhatnagar Abhinav Grover	STRUCTURE-BASED DRUG REPURPOSING TO INHIBIT THE DNA GYRASE OF MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS	452
Aminu Isyaku Nuraddeen Bello Ahmad Kamaludeen Usman Ashiru Ibrahim	MOLECULAR IDENTIFICATION OF Plasmodium falciparum OBTAINED FROM MALARIA POSITIVE PATIENTS IN RANDOMLY SELECTED HOSPITALS WITHIN KADUNA METROPOLIS	453
Major Gheorghe Giurgiu Manole Cojocaru	THE GUT-BRAIN-SKIN AXIS IN ACNE: IMPACT OF POLENODERM	454
Amina Mumtaz	EFFECT ON MEDICINAL VALUE OF SCHIFF BASE TRANSITION METAL COMPLEXES DERIVED FROM DRUG	455
Ghullam Haidar Mushtari Hamid. Parsa	EVALUATION OF HELICOBACTER PYLORI IN PATIENTS INVOLVED TO CHRONIC DYSPEPSIA	456
Djalel Eddine Gherissi	MALE REPRODUCTIVE ACTIVITY ASSESSEMENT BY QUANTITATIVE MICROSCOPIC IMAGE ANALYSIS IN SAHRAOUI ALGERIAN CAMEL BULLS	457
Ansar Bilyamin Adam Aminu Ado Kaugama Bello Garba Yaro Garindo Boro Aboh Mbo Joseph	PHYTOCHEMICAL SCREENING AND ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF LEAF EXTRACT OF DIOSPYROS MESPILIFORMIS	458-461

Djellouli Amir Berredjem Yamina Hattab Zhour Khechai Mohamed Barbari Fateh	DISPOSAL OF AQUEOUS EFFLUENTS BY LOW-COST BIO ADSORBENTS	462
S.Sujatha Gurusamy Pandian Sreelal R.Sivarethinamohan	SEPARATION OF OIL MIXTURES FROM WATER USING HYDROPHOBIC- OLEOPHILIC & HYDROPHILIC- OLEOPHOBIC MATERIALS	463
Atika SOUALILI Salima ATTOUTI Mourad TERMOUL Benaouda BESTANI Mokhtar BENZEKRI Noureddine BENDERDOUCHE	CHEMICAL ACTIVATION EFFECTS ON THE PROPERTIES OF AN ADSORBENT DERIVED FROM LIGNOCELLULOSIC WASTE	464
Asuman Unal	FUNDAMENTAL PROPERTIES OF ANILINE AND ITS COPOLYMERIZATION WITH O-AMINOPHENOL	465
Shafiu Nafi'u Abdullahi Aliya Sulaiman Miko Ibrahim Ado Adamu Ansar Bilyamin Adam	HAEMATO-BIOCHEMICAL ALTERATIONS IN EXPERIMENTAL WISTAR RATS EXPOSED TO SMOKE OF PYRETHROID-BASED MOSQUITO COIL AND LOCAL MOSQUITO REPELLANTS	466
Oumria KOURAT Fodil HAMZAOUI	STRUCTURAL STUDY OF A COMMERCIAL INSECTICIDE OF THE PYRETHROID FAMILY	467
Alpana J. Asnani Abhinav Bais	MOLECULAR DOCKING OF BIOLOGICALLY ACTIVE LIGAND FOR CALCIUM REGULATED Nav1.4 FOR ANTIEPILEPTIC ACTIVITY	468
Jyoti Sinha Vinod Kumar	ROLE OF GIRARDINIA DIVERSIFOLIA PLANTS LEAVES IN THE TREATMENT OF TYPE 2 DIABETES MELLITUS	469
Prasad A. Taile D.R Chaple Sapan K.Shah	SYNTHESIS CHARACTERIZATION AND EVALUATION OF ANTIMICROBIAL ACTIVITIES OF SOME NEW 3 INDOLE DERIVATIVES	470
Irina-Ana DROBOT	RELEVANCE OF VIRGINIA WOOLF TODAY	471-477
Shoa Fatima	THE CULTURAL WEALTH OF COLLECTION THE ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY MUSEUMS HAS, AND IT'S SIGINIFICANCE	478
Gangesh Shah Gondwana	PRE-DRAVIDIAN KOYAS/KOITOORS: MOTHER OF DRAVIDIAN LANGUAGES	479-486
Mohammad Jafar Chamankar	THE REASONS FOR THE IMPORTANCE OF THE PERSIAN GULF AND THE OMAN SEA IN IRAN'S FOREIGN POLICY	487

Manotar Tampubolon Fernando Silalahi Nelson Simanjuntak	A CRITICAL DISCOURSE OF THE TOBA BATAK WOMEN STATUS ON INHERITANCE	488
Manotar Tampubolon Fernando Silalahi Nelson Simanjuntak	RELIGIOUS FREEDOM IN INDONESIA: TESTING THE CONCEPT OF FREEDOM IN RELIGIOUS LIFE	489
Raghad Nassif Jassim Mohammad	IRAQI WOMEN AND SOCIETY	490-491
Maqsood Hayat Asif Iqbal Mohsin Ahmad	IS CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY A UNIVERSAL PHENOMENON?	492-508
Eyitayo Olufunmilayo AKINYEMI	RELATIONSHIP BETWEEN LIVING-IN MOTHERS IN-LAW AND CHILDREN SPOUSES: IMPLICATIONS FOR FAMILY LIFE EDUCATION	509
Harpreet Kaur	GENDER INCLUSIVITY AT WORKPLACE	510
Lamia Gasimzade	WOMEN'S CONTRIBUTION TO STEM DEVELOPMENT	511
Eliana Ibáñez-Arancibia Patricio De los Ríos-Escalante	THE ROLE OF SOCIAL AND SPACE-TEMPORARY CONDITIONS ON THE RESEARCH AND OBJECT OF STUDY RELATIONSHIP	512
Vita Stige-Skuskovnika	WHY TO DEFINE CHILDLESSNESS AS A DIVERSITY DIMENSION?	513
AKINTOLA Akinwumi Kabir AKINTOLA Kafayat Adenike	ANALYSIS OF COVID-19 PANDEMIC ON TRAVEL BEHAVOUR OF COMMUTERS IN IGBOORA	514-524
Wambai, A.A Sabo, E Mahmood, H.U Bashir, B.M	CONTRIBUTIONS TO HOUSEHOLD WELLBEING AMONG FEMALE PASTORALISTS SPOUSES IN TARABA STATE, NIGERIA	525
Alina Solnyshkina	SOCIAL WORK WITH WOMEN: HISTORY AND MODERN PERSPECTIVE	526-529
Melike İLERİSOY	RELIGIOUS EXPERIENCE AND COUPLE RELATIONSHIP	530-531
Rumeysa DURAK Haydeh FARAJİ	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILDHOOD TRAUMAS AND SELF- SILENCING	532-533
Meryem Cemile ÖĞÜR Aylin CAN Mihriban ULUCAN Özlem DOĞAN YÜKSEKOL	THE EFFECT OF GLASS CEILING SYNDROME ON FEMALE ACADEMICIANS	534-540

Meryem Cemile ÖĞÜR Aylin CAN Mihriban ULUCAN Özlem DOĞAN YÜKSEKOL	MARITAL RELATIONS AND SOCIAL PERSPECTIVE	541-546
Ayşe Nur YILMAZ Sümeyye ALTIPARMAK	THE EFFECT OF GLASS CEILING SYNDROME ON THE CAREER PLANNING AND DEVELOPMENT PROCESS OF WOMEN	547-553
Sümeyye ALTIPARMAK Ayşe Nur YILMAZ	OBSTACLES FACED IN THE CAREER PROCESS AND THEIR REFLECTIONS TO WOMEN'S WORKING LIFE	554-561
Hatice KIRMACI	THE DIFFERENCE BETWEEN JUDGEMENT OF PERCEPTION AND JUDGEMENT OF EXPERIENCE IN KANTIAN PHILOSOPHY	562-568
Neslihan ERSOYAK Perihan YOLCI ÖMEROĞLU	FOOD WASTE MANAGEMENT, SUSTAINABLE APPROACHES AND FOOD WASTE	569-581
Handan Sabriye YAMAN	FROM THE BAUHAUS SCHOOL OF DESIGN TO THE PRESENT FEMALE INDUSTRIAL DESIGNER	582-589
Tuğba KALIN Özge ÖZTÜRK Seda HATİPOĞLU	TRIP GENERATION AND IMPACT ANALYSIS	590-594
Priya Choudhary Samreen naz Swati Jain	MEDIATING EFFECT OF RESILIENCE ON SPIRITUALITY AND PSYCHOLOGICAL DISTRESS AMONG ELDERLY PEOPLE	595
Shilpi Bhat Swati Mittal Smriti Sinha	EMOTIONAL INTELLIGENCE AND COVID-19 PANDEMIC. LONGITUDINAL STUDY IN INDIAN MEDICAL UNDERGRADUATE STUDENTS	596
Atallah Alenezi Isabelita N. Pandaan Ramon Perley M. Pandaan	APPLIED MEDICAL STUDENTS ATTITUDES TOWARD MENTAL HEALTH PROBLEMS: A CROSS-SECTIONAL STUDY IN SAUDI ARABIA	597
Linh Ngoc Le Trang Thi Huynh	MENTAL WELLBEING OF LIBRARIANS IN VIETNAM: FROM MID-COVID TO THE NEW NORMAL	598-609
N.S Tibane O.D. Makinde R.L. Monaledi	DYNAMICS OF COVID-19 DISEASE AND ITS ECONOMIC IMPLICATIONS	610
Ruslan Martinov	DONATION TO FOOD BANKS AS SOCIAL CORPORATE RESPONSIBILITY AND FOOD WASTE MANAGEMENT	611
Abdulkadri Toyin Alabi Saheed Olanrewaju Issa	THE ENHANCEMENT OF FINANCIAL REPORTING QUALITY VIA AUDIT COMMITTEE ATTRIBUTES: EVIDENCE FROM LISTED OIL AND GAS FIRMS IN NIGERIA	612

M. Tavakol	BRAIN DRAIN: INTERNAL AND EXTERNAL FACTORS	613
Sintayehu Assefa Yirga	EFFECT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE ON EMPLOYEE PERFORMANCE: EVIDENCE FROM GARMENT ENTERPRISES IN ETHIOPIA	614
Zülal ASANATUCİ	EXAMINATION OF THE DAILY LIFE PRACTICES OF HEADSCARVED WOMEN IN THE CONTEXT OF LEISURE TIME	615-616
Zülal ASANATUCİ	LEISURE TIME AND CONSUMPTION	617-618
Özlem KUŞLU	COMPARISON OF TÜRKİYE AND SOME EU MEMBER STATES AND CANDIDATE COUNTRIES WITHIN THE FRAMEWORK OF UN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL NO 5	619-628
Cemile UZUN	A REVIEW ON THE TERM "GENDER"	629-639
Hacer AKER Leyla Nur ÇEVIK	CINEMA, GENDER, GRADUATE THESES AND WOMEN ACADEMICS: "EQUALITY WILL DO US ALL GOOD!"	640-654
Yeliz YEŞİL Esra SARAÇ	ACTIVITIES TO ENSURE THE CONTINUATION OF WORKING MOTHERS IN WORK LIFE	655-656
Aslıhan KAPLAN ARIK	ELIMINATION OF INEQUALITY IN WOMEN'S PARTICIPATION IN THE POLITICAL AREA: IMPLEMENTATION OF GENDER QUOTAS	657-658
Yağmur TOKATLIOĞLU	GENDER-BASED WAGE DISCRIMINATION BY OCCUPATIONS, ECONOMIC ACTIVITIES, AND REGISTRATION STATUS IN TÜRKİYE: OAXACA-BLINDER DECOMPOSITION	659
Gwaison Panan Danladi Mwolchet Helen Shekara Mwolchet Pokyes Shekara	PERCEPTION AND ATTITUDE OF MEN TOWARD INFERTILITY IN VWANG COMMUNITY OF JOS SOUTH LOCAL GOVERNMENT , PLATEAU STATE, NIGERIA	660-671
Aminu Isyaku Nuraddeen Bello Ahmad Kamaludeen Usman Ashiru Ibrahim	MOLECULAR IDENTIFICATION OF Plasmodium falciparum OBTAINED FROM MALARIA POSITIVE PATIENTS IN RANDOMLY SELECTED HOSPITALS WITHIN KADUNA METROPOLIS	672

Mansooreh Ezzati Masoumeh Bagheri-Nesami Javad Setareh Mahmood Moosazadeh Fatemeh Espahbodi Nadali Esmaeili Ahangarkelai	COMPARING THE EFFECTS OF ACUPRESSURE AND CLONAZEPAM TABLETS ON THE SLEEP QUALITY OF HEMODIALYSIS PATIENTS	673-674
OLAITAN, Abiodun Josiah BAJULAYE, Albert Ajayi OLAJUWON,Mistura Ojuolape AKINOLA, Christiana Boluwatife	THE PREVALENCE OF URINARY TRACT INFECTION STRAINS AMONG PREGNANT WOMAN WITH ESCHERICHIA COLI IN LAGOS STATE, NIGERIA	675
Geisa Colebrusco de Souza Goncalves Mariana Cabral Schveitzer Andreia Cristina Feitosa do Carmo Patrícia Bover Draganov	MODELS OF SERVICES AND COSTS RELATED TO HOME CARE: A SCOPİNG REVIEW	676-677
Mariana Cabral Schveitzer Geisa Colebrusco de Souza Gonçalves Andreia Cristina Feitosa do Carmo	INITIATIVES TO PROMOTE EMOTIONAL INTELLIGENCE IN ADOLESCENTS AND SUICIDE PREVENTION: A SCOPING REVIEW	678
Tahereh Heidari Azar Jafari-Koulaee Hamideh Azimilolaty Majid Khorram Soraya Rezaei Abolfazl Hosseinnataj	RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED STRESS AND QUALITY OF LIFE OF NURSES WORKING IN THE CARE WARDS OF PATIENTS WITH COVID-19	679-680
Rasheed Olatunde AJETUNMOBI Ismail Olaniyi MURAINA	COVID-19 VACCINATION CONTROVERSY AMONG NIGERIANS: ROLE OF SOCIAL MEDIA PLATFORMS	681
Mankour Mohamed, Miloudi Mohamed Merzoug Yahiaoui	STABILITY IMPROVEMENT OF AC GRIDS BY HVDC SYSTEMS	682
Mourad Boukhatem Ala Zerrouki Toufik Benmanssour	MODAL AND HARMONIC ANALYSIS BY FINITE ELEMENTS OF A CELLULAR MATERIAL COMPOSED BY A CROSS-SHAPED CELL	683
Usungurua, Enefiok Okon Victor Etok Udoh Aniekan Essienubong Ikpe	EXPERIMENTAL ANALYSIS OF COTTON SEED OIL EXTRACT AS POTENTIAL BRAKE FLUID FOR AUTOMOBILE APPLICATIONS	684
Mohammed Tihtih Jamal Eldin F. M. Ibrahim Irina Hussainova István Kocserha	FUNCTIONALITY AND ACTIVITY OF THE SOL-GEL PRODUCED CO AND FE CO-DOPED LEAD-FREE BTO FOR THERMO-OPTICAL APPLICATIONS	685
D.S.Samuvel Prem Kumar, M.E	ALUMINIUM METAL MATRIX COMPOSITES [ALMCC]	686
D.S.Samuvel Prem Kumar, M.E	PREDICTION OF WEDM PARAMETERS USING REGRESSION ANALYSIS AND MACHINE LEARNING ALGORITHMS FOR PROCESSING AL-MMC	687

T Vairam Sarathambekai	SECURE ELECTRONIC MEDICAL RECORDS SYSTEM USING BLOCKCHAIN CONSENSUS ALGORITHM	688
Marika Tatishvili Inga Samkharadze Mariam Tsitsagi	STRUCTURED DATA TO STUDY WIND VARIABILITY IN GEORGIA	689-698
Osarumwense P. O	SYNTHESIS, ANTI-INFLAMMARTORY SCREENING OF 3-AMINO 5-METHOXYL-2-METHYL QUINAZOLINONE AND 6-METHOXYL-2-METHYL–AMINO–4H–BENZO[D] [1,3]–OXAZINE–4–ONE	699
Thi-Hoang-Anh TRAN	WELLNESS TOURISM EXPERIENCES IN QUANG NINH PROVINCE, VIETNAM : EXPECTATIONS OF VIETNAMESE DOMESTIC TRAVELERS AND DEVELOPMENT STRATEGIES FOR THE POST-COVID 19 TOURISM RECOVERY	700-724
Akshaya. V L.R.K. Krishnan	THE RELATIONSHIP BETWEEN IN-STORE RETAIL CUSTOMER EXPERIENCE, AND EMPLOYEE MOTIVATION MODERATED BY THE IMPACT OF AI	725
Boglárka BOZÓKI Kitti Annamária BOGNÁR László VÉRTESY Anita BOROS	CHALLENGES AND PERSPECTIVE OF THE CIRCULAR ECONOMY IN EUROPE	726
AKINDE, Mukail Aremu. BAKO, Yusuf Adebola ARIJE, Kazeem Damola	PUBLIC EXPENDITURE AND AGRICULTURAL VALUE CHAIN IN NIGERIA: 1990-2020	727
Samuel Atsibha Gebreyesus Dos.Musayeva Nazakat Anar Mammadov	THE RELATIONSHIP BETWEEN GOVERNMENT EXPENDITURE AND ECONOMIC GROWTH EVIDENCED FROM FOUR EASTERN AFRICAN COUNTRIES	728-736
Yvesa Jusaj	DETERMINANTS OF BANK STABILITY IN WB6 FROM 2000 TO 2022	737-745
Valmir Zogaj	ECONOMIC GROWTH AND PUBLIC DEBT IN THE WB6 FROM 2000 TO 2022	746-753
Yatsenko Olha Zavadska Yuliia	ECONOMIC AND COMMERCIAL DIPLOMACY WITHIN GEOPOLITICALLY UNSTABLE GLOBAL ENVIRONMENT	754-761
Ihor Ponomarenko Volodymyr Pavlenko	USE OF DIGITAL MARKETING TOOLS IN THE WOMEN PRODUCTS MARKET	762-767

Mohsen Mohammadi Khyareh	THE IMPACT OF TOURISM ON ECONOMIC GROWTH: A CASE STUDY OF EMERGING COUNTRIES	768
Mohsen Mohammadi Khyareh	SOCIO-CULTURAL FACTORS AFFECTING WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN MENA COUNTRIES	769
Andrii Aliluiko Viktor Sopiha Maria Aliluiko	THE CURRENT STATE AND FORECASTS OF TOURIST FLOWS IN UKRAINE	770
Pınar Açıksöz ALĞIN Hanife Esen AYGÜN	EXAMINATION OF PRIMARY SCHOOL SCIENCE CURRICULUM ACCORDING TO PARENTS' VIEWS WITHIN THE SCOPE OF STEM	771-772
Fatma KESİK	METAPHORICAL PERCEPTIONS OF TEACHERS ON THE CONCEPT OF FEMALE SCHOOL ADMINISTRATOR	773
Buse Nur DAĞCI Senem GÜRKAN	REFLECTIONS OF SERVICE DISCIPLINE ON PRIMARY SCHOOL EDUCATION: ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES BOOKS AND PROGRAMS	774-784
Zeynep İSMİ Senem GÜRKAN	EVALUATING THE SOCIAL WORK EDUCATION IN TURKEY IN TERMS OF GENDER EQUALITY	785-795
Derya Büşra ATEŞ Zehra KESER ÖZMANTAR	STATUS AND RESPECT OF THE PRESCHOOL TEACHERS IN TURKEY	796-809

CİNSİYET EŞİTLİĞİ, ÇEŞİTLİLİK, KAPSAYICILIK VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BAĞLAMINDA ŞİRKET YÖNETİM KURULLARINDA KADIN TEMSİLİ

Arş. Gör. Dr. Sevda BORA ÇINAR
Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
ORCID: 0000-0002-1425-8227

ÖZET
Cinsiyet eşitliği, çeşitlilik, kapsayıcılık ve sürdürülebilirlik açısından kadın temsilinin şirket organizasyonlarının yönetim kurulları başta olmak üzere karar alıcı her birimde sağlanmasının önemi ve gerekliliği, uzun süredir pek çok kanun, direktif, politika ve sivil toplum kuruluşları projelerinde yer alarak gündemde tutulmaktadır. Pek çok düzenleme ve öneride kritik bir oranın tespitine çalışıldığı görülmektedir. Fakat bu kritik oranın neye göre belirlenmesi gerektiği, kadınların kadınlar tarafından mı temsilinin aranacağı, seçimlerinin erkekler tarafından yapılmasının gerçek bir kadın temsilini karşılayıp karşılamadığı, kadınları karşılayan gruptan sadece kadın odaklı hareket edilmesinin mi bekleneceği, kadın olmakla ilgilenmeyen ancak kadın olarak bir kurulda varlık gösteren üyelerin nasıl değerlendirilmesi gerektiği gibi kolaylıkla cevap verilemeyecek pek çok soru bulunmaktadır.

Bir yönetim kurulunun yarısının kadın cinsiyetinde olması, o kurulun kadına yönelik ayrımcılık, şiddet ve fırsat eşitsizliği gibi kritik konularda hassas olduğunu ve tüm bu sorunlara karşı tutarlı ve duyarlı bir politikası olduğunu tek başına göstermeye yetmemektedir. Yönetim kurullarında çeşitliliği ve sürdürülebilirliği anlamlı kılan asıl olarak "zihniyet çeşitliliği"ni hayata geçirmeyi başarmaktır. Kurulları erkekleşen, erkek gibi düşünen ve ancak bunu başarırsa iş hayatında bir yer edineceğine inanan, şirketin cinsiyet eşitliğini savunduğu yanılsamasını yaratmak için pay sahibi ya da kurul üyesi olan erkeklerin kadın akrabalarıyla doldurmak bir çözüm olmadığı gibi samimi de değildir. Ancak şirketlerin müşteri sadakatini güçlendirmek ve en önemlisi standartlaşmadan gittikçe uzaklaşan piyasadaki çeşitlilik taşıyan talep ve ihtiyaçları zamanında görebilmek için benzer bir çeşitliliği kurullarına da "samimiyetle" taşıması gerekmektedir. Nitekim kadın temsilinde cinsiyet eşitliğini gözeten şirketlere yönelik kurumsal yatırımcıların ilgisi artmakta, pay sahipleri ve yatırımcılar sadece kârı değil sosyal sorumluluk projeleri ve bunlara yönelik şirket politikalarını da incelemeye almaktadır. Değişen ve dönüşen ticari çevrede sürdürülebilirlik için cinsiyet eşitliğinin gözetilmesi ve ticaret uygulamasının her alanında çeşitliliğin desteklenmesi artık bir tercih değil işin doğası haline gelmektedir.
Anahtar Kelimeler: yönetim kurulu, cinsiyet eşitliği, sürdürülebilirlik, çeşitlilik, kadın temsili.

WOMEN'S REPRESENTATION ON COMPANY BOARDS IN THE CONTEXT OF GENDER EQUALITY, DIVERSITY, INCLUSIVITY AND SUSTAINABILITY

ABSTRACT
The importance and necessity of ensuring women's representation in every decision-making unit of corporate organizations, especially in the boards of directors, has long been on the agenda for gender equality, diversity, inclusion and sustainability, and has been included in many laws, directives, policies and non-governmental organization projects. In many regulations and recommendations, it is seen that a critical ratio is tried to be determined.

However, there are many questions that cannot be easily answered, such as how this critical ratio should be determined, whether women should be represented by women, whether the election of women by men constitutes a true representation of women, whether the group welcoming women should only be expected to act in a women-oriented manner, and how members who are not interested in being women but are present in a board as women should be evaluated.

The fact that half of a board is of the female gender alone is not enough to show that the board is sensitive to critical issues such as discrimination against women, violence and inequality of opportunity, and that it has a consistent and sensitive policy against all these problems. What makes diversity and sustainability on boards meaningful is the realization of "diversity of mindset". Filling the boards with female relatives of men who are shareholders or board members in order to create the illusion that the company advocates gender equality is not a solution, nor is it sincere. However, companies should "sincerely" bring a similar diversity to their boards in order to strengthen customer loyalty and, most importantly, to recognize the diverse demands and needs of the market in a timely manner. As a matter of fact, the interest of institutional investors in companies that observe gender equality in the representation of women is increasing, and shareholders and investors are scrutinizing not only profits but also social responsibility projects and company policies regarding these projects. In a changing and transforming business environment, pursuing gender equality for sustainability and promoting diversity in all aspects of business practice is no longer a choice, but the nature of business.

Keywords: board of directors, gender equality, sustainability, diversity, women representation.

GİRİŞ

Sürdürülebilir kalkınma, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılayabilme yeteneğine zarar vermeden, çevresel, ekonomik ve sosyal alanlarda dengeyi sağlayarak bugünü ve geleceği güvence altına alarak kalkınmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, Birleşmiş Milletler, 2015 yılında 17 sürdürülebilir kalkınma hedefi belirleyerek, 2030 yılına kadar bu hedeflere ulaşılması için küresel bir eylem çağrısında bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet eşitliği, sürdürülebilir kalkınma hedefleri arasında 5. hedef olarak yer almakta ve ayrıca diğer 16 hedefin de 10'unun alt hedeflerinde doğrudan yer almaktadır (Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği, 2018). Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama yolundaki alt hedeflerden biri ise kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayatın karar alma süreçlerine tam ve etkin bir biçimde katılımlarının ve kadınlara karar alma mekanizmalarında, her düzeyde lider olabilmeleri için eşit fırsatlar tanınmasının güvence altına alınmasıdır.

Çalışmamızda, kadınların şirketlerin karar alma mekanizmalarında yer alabilmeleri için eşit fırsatlar tanınmasını güvence altına almayı hedefleyen politikalar, amaç ve uygulama bakımından incelenmektedir. Ayrıca bu çalışmada, kadının ticaret hayatında maruz kaldığı camdan engelleri kaldırmak için şirket yönetim kurullarında kadın temsilini güçlendirmeye yönelik politikalar yanında, bu politikaların uygulanmasındaki belirsizlik ve eksiklikler de ele alınmakta, sorunun çözümü için köklü bir zihniyet değişim ve dönüşümünün gerektiğine yönelik vurgu yapılmaktadır. Sadece şirketlerin yönetimi için değil kadının yeterli ve gerekli temsilinin sağlanmadığı her bir organizasyonun yönetimi için sürdürülebilirlik çerçevesinde eşitsizliklerle mücadele edilmesi gerekmektedir. Çeşitlilik ihtiyacına yönelik her bir karar alma mekanizmasında, samimi ve akılcı politikalarla cinsiyet eşitliğini hayata geçirmek gerekmektedir.

I. YÖNETİM KURULLARINDA KADIN TEMSİLİNİ GÜÇLENDİRMEYE YÖNELİK POLİTİKALAR

A. Politikaların Amaç ve Yöntemleri

Kadın temsilini güçlendirmeye yönelik politikalar sanıldığının aksine sadece kadının değil bir bütün olarak toplumun menfaatinin korunmasına, ilerlemesine ve kalkınmasına hizmet etmektedir. Şirket yönetiminde kadın temsilini güçlendirmeyi hedefleyen politikalar da salt kadını güçlendirmek için değil kadının gücünden faydalanarak şirketi güçlendirmek için hayata geçirilmektedir. Şirketlerde olduğu gibi ülkelerin de kadının işgücü piyasasına yeterli katılımı sağlanmaksızın dengeli ve sürdürülebilir bir kalkınma sürecine girmesi mümkün değildir (Parlaktuna, 2010). Şirketlerin faaliyet alanları, iş yöntemleri, müşteriler, yatırımcılar ve tüketiciler gittikçe standartlaşmadan uzaklaşmakta, şirketlerin etki havuzundaki bu köklü değişimler yönetimde çeşitlilik ve esneklik ihtiyacını artırmaktadır (Bora Çınar, 2022b). Şirketlerin bir parçası olduğu etki havuzundaki çeşitlilik ihtiyacını karşılamak için benzer bir çeşitliliğin yönetim kurullarında da hayata geçirilmesi gerekmekte, ancak cinsiyet düzeyinde dahi eşitliğin henüz sağlanamadığı görülmektedir. Ticaret alanında kadının işgücüne katılımını desteklemek için işe alım politikalarında cinsiyetlerin eşit yer aldığı aday listelerinin hazırlanması, sadece cinsiyet değil etnik köken, yaş, eğitim gibi çeşitli parametrelerin de titizlikle kurullarda yer edinmelerinin hedeflenmesi gibi pek çok öneri ve proje sunulmaktadır (EUR-LEX, 2013).

Yönetim kurullarında kadın temsilini güçlendirmek için çoğunlukla belli bir kota belirlenmesi yoluna gidilmektedir. Sonrasında bu kotaya ulaşmak için şirketlerin samimi politikalar belirlemesi beklenmekte ve hedefe ulaşılamaması halinde bunun sebepleri ve çözümü için ne şekilde hareket edileceğinin kamuya açıklanması istenmektedir. Tavsiyeden zorunluluğa doğru geniş bir yelpazedeki uygulama örneklerini sırasıyla "uy ya da açıkla", "kadın üye gelene kadar boş koltuk", "kadın üye atama zorunluluğu" şeklinde sıralamak mümkündür. Kota örnekleri olarak ise İspanya'da %50; Norveç ve Fransa'da %40; Belçika ve İtalya'da %33; Hollanda ve Almanya'da %30 kadın yönetim kurulu üyesi kotası bulunmaktadır (Sabancı University Corporate Governance Forum, 2021). Birleşmiş milletler için de kritik oran olarak yüzde otuz oranına işaret edilmektedir (Üşür, 2003). Türkiye'deki durum incelendiğinde ise öncelikle halka kapalı şirketler açısından şirket yönetiminde kadın temsiline yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır. Ayrıca tek kişi ile sermaye şirketi kurulabilmesine olanak sağlayan ticaret hukuku sistematiği göz önüne alındığında, kurullarda çeşitliliği garanti altına alma ve tek bir zihniyetin tahakkümü altında bırakmama şeklinde ifade edilebilecek temel bir kurumsal yönetim ilkesi de en başından tek kişi şirket yapısı kabulü ile bertaraf edilebilmektedir (bkz. Kurumsal Yönetim Tebliği m. 4.2.5). Halka açık şirketler açısından ise kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde "uy ya da açıkla" prensibiyle benimsenen %25'lik bir kadın yönetim kurulu üyesi kota uygulaması bulunmaktadır (Kurumsal Yönetim Tebliği m. 4.3.9).

Kurumsal yönetim ilkelerinin soft hukuk düzenlemeleri çerçevesinde ve tavsiye niteliğinde olması, hedefe ulaşılmasını geciktirmektedir. Bu geciktirme karşısında, şirket yönetiminde cinsiyet ve fırsat eşitliği hedefine ulaşılması için sivil toplum kuruluşları destekleri, farkındalık yaratılması açısından önem kazanmaktadır. Şirket yönetim kurullarında kadın temsilini güçlendirmeye yönelik olarak Women Corporate Directors (WCD), Yönetim Kurullarında Kadın Derneği (YKKD), Bağımsız Kadın Direktörler Projesi, 30%CLUB, şirket destekli özel üniversitelerin Kurumsal Yönetim Forumları bu desteklerden ilk akla gelen organizasyonlardır.

Kadının şirket yönetim kurullarında yer almanın sağlanması yanında, kadının sağlık, eğitim, ticaret ve politika gibi alanlarda yeterli temsilinin sağlanması, cinsiyet eşitsizliğinin sona erdirilmesi ve dolayısıyla uluslararası arenada ülke sıralamasının yükseltilmesi adına yürütülen ve kadın girişimciliğinin güçlendirilmesini hedefleyen pek çok girişim bulunmaktadır. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSCM), Bankalar, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri (ABİGEM), Sosyal Riski Azaltma Projesi (SRAP), Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (CATOM), Girişimci Destekleme Merkezleri (GİDEM), Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV), Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER), Kadın Dayanışma Vakfı (KADAV) ve Kadın Merkezi (KA-MER) bu kurumlardan bir kısmıdır (Tümer Erdem ve Yiğit, 2010). Ticaretin ve dahi devletin gelişmesi ve büyümesinin, her alanda kadın ve erkeğin dayanışması ve eşit temsil edilmesi halinde mümkün olduğunu gösteren bu tür uygulama ve girişimlerin sürdürülmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir.

B. Politikaların Uygulanmasındaki Belirsizlikler

Çeşitlilik açısından kadın temsilinin toplulukta hangi oranı karşılaması halinde kritik oranın sağlanacağı, kadınların kadınlar tarafından mı temsilinin aranacağı, seçimlerinin erkekler tarafından yapılmasının gerçek bir kadın temsilini karşılayıp karşılamadığı, kadınları karşılayan gruptan sadece kadın odaklı hareket edilmesinin mi bekleneceği, kadın olmakla ilgilenmeyen ancak kadın olarak bir kurulda varlık gösteren kadın açısından durumunun nasıl değerlendirilmesi gerektiği gibi kolaylıkla cevap verilemeyecek pek çok soru ve belirsizlik bulunmaktadır. Şirket yönetim kurulun salt eşitlik yaklaşımıyla dahi yarısının kadın cinsiyetinde olması o kurulun kadına yönelik ayrımcılık, şiddet ve fırsat eşitsizliği gibi kritik konularda hassas olduğunu ve tüm bu sorunlara karşı tutarlı ve duyarlı bir politikası olduğunu tek başına göstermeye yetmemektedir. Benzer şekilde tamamı ya da çoğunluğu erkek cinsiyetinde olan üyelerden oluşan kurullardan cinsiyet eşitliğini sağlayıcı aksiyonların tutarlı ve sistematik bir şekilde uygulandığını görmek de mümkündür. Topluluklarda çeşitliliği ve sürdürülebilirliği anlamlı kılan asıl olarak "zihniyet çeşitliliği"ni hayata geçirmeyi başarmaktır. Kanaatimizce cinsiyet eşitsizliğine karşı mücadele eden ve kendini bu sorunu çözmek için gönüllü olarak faaliyetlerde bulunma yükümlülüğü altında hisseden kadın ya da erkek her insan, kurulda kadın temsilini sağlayan bir üye olarak kabul edilmelidir. Kurulları erkekleşen, erkek gibi düşünen ve ancak bunu başarırsa iş hayatında bir yer edineceğine inanan kadın cinsiyetinde insanlarla doldurmanın bir çözüm olmadığı, yönetimin, eril düşünen kadınlarla kadına yönelik tutarlı bir vizyon geliştiremeyeceği kabul edilmelidir. Kadınların iş hayatında başarılı olması için erkek gibi hareket etmesi gerektiği önyargısı unutulması gereken mitlerin başında gelmektedir (Bennis, 2008). Başarılı bir liderliğin kadın ya da erkek olmakla bir ilgisi bulunmamaktadır (Bennis, 2008).

Türkiye uygulamasına bakıldığında, 2021 yılı için BİST şirketlerinde bağımsız yönetim kurulu üyeliği de dahil olmak üzere toplam 3108 erkek, 651 kadın yönetim kurulu üyesi görev almıştır (Sabancı University Corporate Governance Forum, 2021). Yönetim kurullarındaki kadın oranı 2011 yılı için %11, 2019'da %16, 2020 yılında ise %17'dir. Kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde %25 kadın kotası hedefine ulaşan BİST şirketleri 116 (şirketlerin %26'sı), kurulu tamamen erkeklerden oluşan şirketler ise 134 (şirketlerin %34'ü) tanedir. Bu artış hızı ile %25 oranına ulaşmak 2031 yılında, %30 oranını sağlamak ise 2035 yılında mümkün olabilecektir (Veriler ve tahminler için bkz. Yönetim Kurulunda Kadın Derneği, 2021).

Bu ağır ilerlemeye ek olarak, sürece en çok zarar veren uygulama, sırf kadın cinsiyetine yönetim kurullarında yer verildiği illüzyonunu yaratmak için, yönetimde etkin olmayacak sembolik ya da "saman" kadın yönetim kurulu üyelerinin atanması yoluna gidilmesidir. Bu uygulama, erkek yönetim kurulu üyeleri ya da pay sahiplerinin çeşitli yakınlıklardaki kadın akraba ve çevrelerinin yönetim kurullarında yer almasıyla şirketteki çeşitlilik ve sürdürülebilirlik ihtiyacının maskelenmesine yol açmaktadır. Türkiye'deki yönetim kurullarında görev alan kadınların büyük oranının şirketle ilişkili kişilerin akrabası olması, ülkedeki en temel sorunun fırsat eşitsizliği olduğunu gözler önüne sermektedir. 2020 yılında BİST şirketleri yönetim kurulundaki 458 kadın üyenin %42'si hakim ortak pay sahipleri olan ailelerin üyeleri arasından seçilmiştir (Sabancı University Corporate Governance Forum, 2020). 2021 yılı verilerine göre ise kadın üyelerin %39'u, erkek üyelerin ise %26'sı hakim pay sahiplerinin aile üyeleri arasından seçilmiştir (Sabancı University Corporate Governance Forum, 2021). Fırsat eşitsizliği her iki cinsiyeti de olumsuz etkilemekle birlikte aile mensubu olmanın avantajını kullananların yalnızda 4'te 1'i kadınken, aileye dahil olmayanlardan kadınlara yönelik cam tavan engeli, erkeklere nazaran neredeyse iki kat daha güçlüdür. Kadın, ortak eşitsizlikler karşısında dahi katbekat daha dezavantajlıdır. Pozitif etki hedefiyle yönetimin çeşitliliğini sağlamayı uman yönetimde cinsiyet çeşitliliği gibi kritik dönüşümlerin nepotist hareketlerle arkasından dolanılması, ticaret hukukunun üstesinden gelmekte zorlandığı ve tek kişilik sermaye şirketlerini kabul etmeye varan değişiklikleri beraberinde getiren, "saman ortak" ve "saman yönetim kurulu üyeliği"ni akla getirmektedir. Samimi amaçlar ve rasyonel gerekçelerle şirket yönetiminde kadın temsilini güçlendirmeyi hedefleyen politikaların, hakim pay bloğunun aile üyelerinden kadınları atamasıyla tersyüz edilmesi şeklindeki kötü uygulamanın sürdürülmesi olasılığında, Türk Ticaret hukuku doktrinine "saman kadın ortak/pay sahibi", "saman kadın yönetim kurulu üyesi/yönetici" gibi enteresan kavramların dahil olmasına hazırlıklı olmak gerekmektedir.

Başarılı ve yetenekli olduğu halde cam tavan engelini aşamayan kadın çalışanların, onlar yerine hakim pay sahibinin aile üyeleri arasından bir kadının ya da aile içi ya da dışından bir erkeğin tercih edilmesinin sürdürülmesi, kadınları istifa aşamasına sürüklemekte ve kendi işletmelerini kurma yönünde cesaretlendirmektedir. Yükselen kadın girişimciliğinin gerisinde çalışan kadınların kariyerleri süresince maruz bırakıldıkları engellemeler, mobingler, taciz, tecavüz ve hatta ölüme varacak düzeyde tırmanan şiddet olayları yer almaktadır. Bu şekilde yetenekleri ve katkısı görmezden gelinen "işçi kadın" kaosun içinden filizlenen bir düzen gibi "işveren kadın" olmaya yönlendirilmektedir. Uzun vadede bu etkileşim devam ederse, şirketlerin yetenekli ve güçlü kadınları yönetim kurullarında hak ettikleri koltuklara atayarak yanlarında mı yoksa rakip girişimci olarak karşılarında mı görmek istediklerine karar vermeleri gerekecektir.

II. YÖNETİM KURULLARINDA FARKLILIKLARA DUYARLI BİR EŞİTLİK ÜZERİNE

A. Eşitsizliğin Kökleriyle Mücadele

Anayasa m. 10/2 hükmüne göre kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Yasaların tanıdığı ve koruduğu eşitlik, bir bakıma kadının hakkını elde etmesi için başvuracağı kapıların açık olduğu anlamını taşımaktadır. Kanun önünde eşitlik ilkesi bağlamında, bir kadının bir şirkette yönetim kurulu başkanı olması açıkça engellenmemektedir. Ancak hak sahibi olmak başka, hakları kullanabilmek ise başkadır. İşte bu sebeple kanun önünde eşitlik ilkesinin fırsat eşitliği ile güçlendirilmesi gerekmektedir. Nitekim fırsat eşitliği hakka giden yolun da açılması gerektiği anlamını taşımaktadır (Gürkan, 2003).

Bir şirkette, yönetim kurulu başkanında aranan niteliklere sahip olunması için gerekli eğitim, vizyon, seçilmeyi sağlayıcı iş bağlantıları ve pay sahipleriyle etkileşimde bulunmayı sağlayan ağlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, bu gereklilikleri edinmeye giden yolun da herkes için açık olup olmadığı, insanların fırsat eşitliği konusundaki farkındalığını ortaya koymaktadır. Bu eşitlik elbette ki yoksul, eğitim kalitesi düşük ve aile planlamasından ailelerin desteklenmesine kadar kapsayıcı bir sosyal ağı geliştirememiş toplumlarda sadece kadın ya da erkek olarak değil genel olarak herkes açısından fırsat eşitliğinin sağlanamadığını ortaya koymaktadır. Gelişmiş ülkelerde ise kadın erkek eşitliğinin uygulamaya yansıması henüz sağlanamamış, eşit işe eşit ücret ödenmemesi, eşit statüde olan farklı cinsiyette iki kişiden tercihin erkekten yana kullanılması şeklinde eril uygulamalar sürdürülmeye devam edilmektedir. Özellikle kadının eğitime erişim ve kendini geliştirme noktasında maruz bırakıldığı kısıtlamalar düşünüldüğünde, Türkiye'de daha 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile karma eğitime geçilmiş olması, bu kadar geriden geldiği halde gerekli ve yeterli donanımı edinen ve yarışı eşitlemekle birlikte zihniyetle mücadelesi süren kadının üst düzey yöneticilik açısından tercih edilmemesi durumunu daha da dramatikleştirmektedir (Bora Çınar, 2022c). Sosyo-kültürel faktörler, kadını öncelikle çocuk bakımı ve ev işleriyle yükümlü görmekte, daha düşük ücretli işlerde çalıştırılması, sanayi sektöründe yoğunlaşması ve belli mesleklere yönlendirilmesi neticesinde, kadının ticari yaşamdaki kariyeri ya başlamadan yanlış yönlendirilmekte ya da ilerleyememektedir (Tümer Erdem ve Yiğit, 2010). Buz dağının görünen tarafı olan bu sorunların köklerine inildiğinde ise kadına yönelik sistematik bir eşitsizlik ve ötekileştirme politikasının izlerini görmek mümkündür.

Kadına yönelik ayrımcılık ve fırsat eşitsizliğinin önlenmesi ancak kapsamlı bir kültür ve zihniyet yapısı değişiminin sağlanmasıyla mümkün olmaktadır. Bir kadının toplumda var olma mücadelesinin en başına gidildiğinde daha doğum aşamasında bile fırsat eşitliğinin sağlanamadığı görülmektedir. Toplumun zihniyet yapısını anayasa düzeyindeki hükümlerde değil daha çok tabana doğru yayılan ve doğrudan topluma dokunan yönetmeliklerde, yönergelerde aramak daha somut bir tablo sunabilir. Örneğin devlet hastanelerinde bebeğin cinsiyetini öğrenmek mümkün olmadığı gibi gebeliğin yasal olarak sonlandırılabileceği süreç içerisinde özel hastanelerde de cinsiyet bilgilendirilmesi yapılmamaktadır (Bkz. Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezleri Yönetmeliği m 18/3-a ve Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği ek-17, m. 8). Bu düzenlemelerin sebebi ise kız çocuklarının istenmemesi, gebeliğin sonlanamayacağı zamandaki cinsiyet öğrenmelerinde dahi anne adayının dövülerek bebeğin düşürülmesi şeklinde toplumda kronikleşmiş tepkilere alışılmasıdır. Her ne kadar kız çocuklarının diri diri gömüldüğü ya da cadı ilan edilerek yakıldığı karanlık dönemlerinin geride kaldığı düşünülse de eğitimli ve kültürlü olduğu kabul edilen bireylerde bile sosyal medyaya sıklıkla yansıyan cinsiyet partilerinde pembe rengin baba adayının yüzünde yarattığı hoşnutsuzluk aynı zihniyetin farklı düzeylerde de olsa sürdürüldüğünü düşündürmektedir. Hala kız bebekler yaşama fırsatı tanınmasında dahi dezavantajlıdır. Hiç kız babası olmadığı halde bir erkeği bu hüzne boğan duygunun kökeni, genlere kadar işlemiş ataerkil toplum yapısının yansımalarıdır. Gerçekten de kadına yönelik ayrımcılık sorunu incelenirken, psikoloji, sosyoloji, hukuk, etik, felsefe, din, ekonomi ve daha birçok alana özgü bakış açılarıyla konuya yaklaşılması mümkündür (Bora Çınar, 2022a ve 2022c). Kadının cinsiyetçi kalıplardan kurtulması için tüm bu alanlarda köklü bir zihniyet dönüşüme ihtiyaç vardır. Kadının ticaretin nesnesi olduğu "kadın ticareti" kavramından "kadının ticareti" kavramına geçişin zorlu ve sancılı süreci henüz tamamlanabilmiş değildir.

Var olmada bile fırsat eşitsizliği yaşayan kız çocukları, gerekli eğitime yeterince erişememekte, eğitimi sürdürememekte, çoğu ülke kız çocuklarına fırsat eşitliği sunamadığı gibi erkeklere yönelik de olmak üzere eğitim, barınma ve hatta yaşama hakkı ve imkanlarını insanca kabul edilebilir bir standarda eriştirememektedir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından hazırlanan 2020 İnsani Geliştirme Raporuna göre, Türkiye 189 ülke arasından İnsani Gelişme Endeksine göre 54. sırada ve çok yüksek insani gelişme kategorisinde yer almakla birlikte Toplumsal Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksinde (TCDGE) orta-düşük düzeyde eşitlik grubunda yer almaktadır. Bunun başta gelen nedenlerinden biri cinsiyetler arasındaki ekonomik dengesizlikler ve Türkiye'de kişi başına GSMH'nin erkeklerde kadınların iki katından fazla olmasıdır (Cinsiyet Eşitliği izleme Derneği, 2022). 13 Temmuz 2022 tarihinde yayınlanan Küresel Cinsiyet Eşitsizliği 2022 Raporu'nda ise Türkiye 146 ülke arasından 124. sırada yer almaktadır (World Economic Forum, 2022). Bu sıralama Türkiye'nin erkek egemen bir toplum yapısına sahip olduğunu düşündürmektedir (Parlaktuna, 2010).

B. Kapsayıcı Bir Eşitlik Kültürü İnşası

Kadın ve erkek olmanın doğasından kaynaklanan farklılıklara, zayıflıklara ve ihtiyaçlara odaklanan destekleyici bir sistem oluşturulması gerekmektedir. Bu sistem ise ancak herkesin mümkün olduğunca eşit temsilinin sağlandığı organizasyonlarda gerçekleşebilmektedir. Kadın ve erkek eşittir. Ancak hukuki ve sosyal sorumluluklar, bedensel değişimler, psikolojik gereklilikler özel durumlara yönelik genel ve kapsayıcı çözümleri gerektirmektedir. Bu sebeple toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında, cinsiyetin biyolojik olarak ortaya çıkardığı farklılıkların görmezden gelinmesi üzerine bir eşitlik algısının benimsenmesi hatalı olacaktır. Erkek için askerlik görevi ve bunun neticesinde işten ayrılma, askerlik yapmama olasılığında iş başvurularının doğrudan reddedilmesi gibi kadın için de hamilelik ve doğum süreci benzer zorluklar yaratmaktadır. Askerlik görevi sonrasında erkeklere yönelik olduğu gibi, kadınların doğum sonrası işe uyum sürecinde daha anlayışlı, destekleyici ve uyum sürecini kolaylaştırıcı çözümler üzerinde düşünülmesi gerekmektedir (Gürkan, 2003). Özellikle doğum sonrası sadece kadın için değil erkek için de sosyal sorumlulukların göz önüne alındığı pek çok düzenleme yapılması mümkündür. Sadece kadını odağına alarak çocuk yetiştirmeye yönelik görevlerin sistematik olarak belli bir cinse özgülenmesi kariyer noktasında fedakarlık yapması gereken doğal aile bireyi olarak kadını hedef haline getirmekte, baba adayları kariyerlerine yönelik fedakarlık noktasında psikolojik olarak dahi bir sorumluluk hissedememektedir. Sadece anne için değil baba için de belli süreli ücretsiz izin imkanının olması, süt izni de dahil olmak üzere babanın da anne gibi izin kullanabilmesinin ve bebek bakımına yönelik sorumlulukları üstlenmesinin hukuki ve sosyal olarak önünün açılması gerekmektedir. Örneğin anneler sütlerini sağarak depolayabilmekte, anne sütüyle bebeğin beslenmesi için annenin fiziken bebeğin yanında olması gerekmemektedir. Bebeğin bakımı için belli bir cinsiyetin kanun metnine girmesi, spesifik ve gittikçe yaygınlık kazanan durumların kanunda karşılığının olmamasına yol açmaktadır.

Kadın olmanın doğal fiziksel kısıtlamalarının ticaret hayatındaki karşılığı olarak doğum izni, hamile kadının iş başvurusundan terfi almaya kadar her bir aşamada maruz kalabileceği engellemeler de hesaba katıldığında iş yaşamında kadın çalışanların ve yöneticilerin korunması, engellenmesinin önlenmesi ve emeklerinin karşılığını almalarını sağlayıcı düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Örneğin 1 yıl için görevlendirilen bir yönetim kurulu üyesinin kadın olması ve bu süreçte hamile kalmasının yönetim kurulu üyeliğine etkisi ne olmalıdır? İşin tabiatı esas alınarak görevden alınması için bu bir haklı sebep midir yoksa kadına yönelik bir ayrımcılık mıdır?

Belki de işin değil insanın tabiatının esas alınması, işe uygun insanlar yaratmaktan ziyade insana uygun işler icat etmek için işin tanımının yeniden ele alınması gerekmektedir (Bora Çınar, 2022c). Bir kadının kariyeri, kimliği, doğası ve anneliği arasında seçim yapmak zorunda bırakıldığı bir ticaret uygulamasının sürdürülebilir ve insani değerler üzerinde şekillenen bir mimariye sahip olmadığı gerçeğiyle kanun koyucunun ve hukuk uygulayıcılarının yüzleşmesi gerekmektedir. Aslında bu gerçek çok daha öncesinde, 1979'da kabul edilen ve Türkiye'nin de 1985 yılında imzaladığı Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)- Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi m. 4/2 ile anneliğin korunmasına yönelik düzenlemelerin ayrımcılık sayılamayacağı, m. 5 ile kadına ve erkeğe iliştirilen geleneksel ve kalıplaşmış rollerin ortadan kaldırılması yükümlülüğü ile açıkça vurgulanmıştı. Kadının da erkeğin de asıl potansiyelini göstermesi, bedeninde ve zihnindeki dezavantaj olarak algılanan regl olma, hamilelik, anne baba olma, evlenme, keza boşanma, yakınını kaybetme, çocuklarının hasta olması, aileleriyle ilgilenme ve çevresinin ihtiyaçlarını önemseme gibi tüm olguların görmezden gelinmesi, yok sayılması, bu durumların ortaya çıkmasına yol açılmaması için insanca yaşamaya dair tüm kararlardan kaçınılması ya da ertelenmesiyle değil tam aksine insana dair tüm ihtiyaç ve değişimlerin kucaklanmasıyla mümkün olabilir.

Dönüşen ticaretin paradigması olabildiğince sürdürülebilir ve çeşitliliği garanti altına alacak kapsayıcı bir işletme politikasını zorunlu kılmaktadır. Geçmişten gelen hatalı alışkanlıklarla, kadına ve erkeğe iliştirilen kimlikler, iki aynı ama farklı yeteneklerdeki birey gruplarının hem birbirlerinden hem de çevrelerinden soyutlanmasına sebebiyet vermektedir. Bunun yanında mesleklerin yatay olarak katmanlaştığı toplumlarda düşük statülü ve ücretli, geçici, güvencesiz olan niteliksiz işlerin kadınlara; yetki ve sorumluluk gerektiren, yüksek ücretli, sürekli, güvenceli olan nitelikli işlerin ise erkeklere özgülendiği görülmektedir (Parlaktuna, 2010). Aynı iş kolunda ise üst düzey yöneticilik pozisyonlarında erkeklerin daha fazla tercih edilmesi *cam tavan* engeli, kriz zamanlarında bilinçli olarak ya da örgütün başarısızlığını öngören erkeklerin sorumluluk almaya isteksiz olması sebebiyle üst düzey yöneticilik pozisyonuna yükselen bir kadının daha fazla yükselmeden ilerlemesinin kesilmesi ise *cam uçurum* engeli kavramıyla doktrinde ele alınmaktadır. Ayrıca kadın çalışanların yoğunlukta olduğu iş alanlarında erkeklerin daha hızlı ve kolay terfi etmesi *cam asansör*; yine aynı alanlarda kadınların erkekleri tehdit olarak görmemesi sebebiyle erkeklerin daha hızlı sosyalleşmeleri ve terfi almaları *cam yürüyen merdiven*; kadınlara da fırsatlar sunulduğu izlenimi yaratmak için göstermelik olarak belli kadınların terfi alması *tokenizm*, kadınların davranış, giyim ve kararlarda çıkmazda kalacak şekilde açmaza girmeleri *çifte açmaz*; kamu kurumlarında ve alt kademelerde çalışan kadınların terfi ettirilmemeleri *yapışkan zemin*; kadınları belli işler dışına sokmayan ve sınırlandıran iş uygulamalarına *cam duvar*; tüm bu engeller içerisinde kadının verdiği mücadele durumu ise *cam labirent* kavramlarıyla ifade edilmektedir (İbrahimağaoğlu ve Taştan Boz, 2019). Bir şekilde ticaret uygulamasında her ne kadar mevzuat açıkça kadını engelleyen hükümler barındırmasa da görünmez camdan engeller kadının iş yaşamında varlık göstermesini zorlaştırmakta ve kadın emeğini ikincil kılarak sınırları belirlenmiş belli başlı işleri kadına özgülemektedir. Ancak kadına özgü işler, erkeğe özgü işler şeklinde tek tipleşen faaliyet alanları, karşı cinsin katkı ve bakış açılarının bir sektörden tamamen soyutlanmasına yol açmaktadır. Ticaret ise her bakış açısı ve en ufak katkının büyük etki dalgaları yaratabileceği, çeşitlilikten beslenen ve zenginleşen alanların başında gelmektedir. Bunun yanında ticaret hukukunun paradigmaları kar elde etme ve kazanç sağlama sorunsalından sosyal sorumluluk projelerine ve faaliyette bulunulan çevreyle anlamlı ve sürdürülebilir ilişkiler kurulabilmesi ve bu ağın sürdürülebilirliğinin sağlanması sorunsalına doğru değişim geçirmektedir (Bora Çınar, 2022b).

Pazarlama alanı başta olmak üzere çevreye duyarlı ve sürdürülebilirlik için gerekli aksiyonları almaya istekli bir imaj yaratılması ve reklam dilinden ürün profiline kadar her alanda bu dönüşümün ivme kazanması, ticari itibar ve markalaşma yolunda şirketlere önemli katkılar sunmaktadır. Kadın temsilinde cinsiyet eşitliğini gözeten şirketlere yönelik kurumsal yatırımcıların ilgisi de artmakta, pay sahipleri ve yatırımcılar sadece kârı değil sosyal sorumluluk projeleri ve bunlara yönelik şirket politikalarını da incelemeye almaktadır (Featherstone, 2022). Tüm bu değişen ve dönüşen ticari çevrede sürdürülebilirlik için kadın erkek eşitliğinin gözetilmesi ve ticaret uygulamasının her alanında çeşitliliğin desteklenmesi artık bir tercih değil işin doğası haline gelmektedir.

SONUÇ

Dönüşen ticaretin paradigması olabildiğince sürdürülebilir ve çeşitliliği garanti altına alacak kapsayıcı bir işletme politikasını zorunlu kılmaktadır. Geçmişten gelen hatalı alışkanlıklarla, kadına ve erkeğe iliştirilen kimlikler, iki aynı ama farklı yeteneklerdeki birey gruplarının hem birbirlerinden hem de çevrelerinden soyutlanmasına sebebiyet vermektedir. Ticaret uygulamasında her ne kadar mevzuatta açıkça kadını engelleyen hükümler olmasa da görünmez camdan engeller kadının iş yaşamında varlık göstermesini zorlaştırmakta ve kadın emeğini ikincil kılarak, sınırları belirlenmiş belli başlı işleri kadına özgülemektedir. Kadına özgü işler, erkeğe özgü işler şeklinde tek tipleşen faaliyet alanları, karşı cinsin katkı ve bakış açılarının bir sektörden tamamen soyutlanmasına yol açmaktadır. Ticaret alanı ise her bakış açısı ve en ufak katkının büyük etki dalgaları yaratabileceği, çeşitlilikten beslenen ve zenginleşen alanların başında gelmektedir.

Değişen ve dönüşen ticari çevrede sürdürülebilirlik için kadın erkek eşitliğinin gözetilmesi ve ticaret uygulamasının her alanında çeşitliliğin desteklenmesi artık bir tercih değil işin doğası haline gelmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerinin biyolojik cinsiyetten ayrışması için kadın ve erkek ayrımı olmaksızın ortak politikalar geliştirilmesi gerekmektedir. Süt izni, doğum izni, çocuk bakımı için ücretsiz izin, hasta bakım izni gibi aile odaklı çözümler her eşin kullanımına açık olmalı, akla doğrudan kadını getirmemelidir. Elbette ki rasyonel olan salt eşitlik değil biyolojik cinsiyetin getirdiği farklılıklara da saygı duyulmasıdır. Doğum ve regl gibi fiziksel gerçekliklere yönelik akılcı politikalar oluşturulmalı ve hukuken desteklenmelidir. Bunun yanında fiziksel gerçeklikler kadının kariyerinin zarar görmesi için doğal engeller olmaktan çıkarılmalıdır. Biyolojik cinsiyet farklılıklarına saygılı, toplumsal cinsiyet kalıplarını yıkan, dengenin akıllıca gözetildiği ve insani yaklaşımların üstün tutulduğu çalışma ve ticaret kültürünün oluşturulması ve geliştirilmesi şirketlerin sürdürülebilirliği için şarttır. Geleceğin ticaretinde sürdürülebilirliğin dinamiklerinden en önemlisi cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve sadece cinsiyet olarak değil her bir bakış açısının ve farklılığın kurullarda yer almasının sağlanması ve zihniyet çeşitliliğinin teşvik edilmesidir.

KAYNAKLAR

Bennis, W. (2008). Liderlerin Lideri Olmak. Geleceği Yönetmek (Haz. Rowan Gibson, çev. Anaca Ergül ve Arıcan Uysal). Yakamoz yayınları, 164-179.

Bora Çınar, S. (2022a). İlk Kadın Lilith'den Robot Sophia'ya Değişmeyen Kadın Mücadelesi: Teknoloji Çağında Kadın Olmak ve Kadın Olmaya Dair Özelliklerin Korunması. Kadın Hakları Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Ankara: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, 09 Mart 2022, 241-264.

Bora Çınar, S. (2022b). Şirketler Hukukunun Geleceği Üzerine Bir İnceleme: Şirket Yönetiminde Yapay Zekâ. Seçkin Yayıncılık.

Bora Çınar, S. (2022c). Türk Ticaret Kanunu'nun Kanun Dili ve Hukuk Uygulamasının Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Fırsat Eşitsizliği Bağlamında Değerlendirilmesi. Uluslararası Akdeniz Hukuk Kongresi 2022 Özet Kitabı, Adalet Yayınevi, 2022, 791-794.

Featherstone, T. (2022). Nine trends that could change the face of boards by 2030. Australian Institute of Company Directors. https://www.pressreleasepoint.com/future-boardroom-composition (Erişim Tarihi: 28.05.2022).

Gürkan, Ü. (2003). Türk Kadını ve Fırsat Eşitliği. Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2003, 9-15.

İbrahimağaoğlu, Ö. & Taştan Boz, İ. (2009). Cam Uçurum. Kadının İş Yaşamı ve Etik. İlknur Kumkale (ed.), Ankara: Nobel.

Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği. (2018). Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2018/06/SKH-ve-Hedef5-brosur.pdf (Erişim Tarihi: 20.01.2023).

Parlaktuna, İ. (2010). Türkiye'de Cinsiyete Dayalı Mesleki Ayrımcılığın Analizi. Ege Akademik Bakış 10 (4), 1217-1230.

United Nations Development Programme (UNDP). (2020). Human Development Report 2020, New York.

Üşür, S. (2003). Türk Kadını ve Fırsat Eşitliği, Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi, 16-21.

Tümer Erdem, Y. & Yiğit, H. (2010). Bacıyân-ı Rûm'dan Günümüze Türk Kadınının İktisadî Hayattaki Yeri. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.

Elektronik kaynaklar:

Cinsiyet Eşitliği izleme Derneği. (2022). https://ceidizler.ceid.org.tr/UNDP-Toplumsal-Cinsiyete-Dayali-Gelisme-Endeksi-2019-Yayimlandi-d115 (Erişim Tarihi: 31.08.2022).

EUR-LEX. (2013). Directive 2013/36/EU on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms (Capital Requirements Directive), June 26, 2013, Official Journal of the European Union 2013 L 176/338, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0036 (Erişim Tarihi: 28.05.2022).

Sabancı University Corporate Governance Forum. (2020). 8th Annual Women On Board 2020 Turkey, https://cgft.sabanciuniv.edu/sites/cgft.sabanciuniv.edu/files/report_2020.pdf (Erişim Tarihi: 20.01.2023).

Sabancı University Corporate Governance Forum. (2021). 9th Annual Women On Board 2021 Turkey, 2021, https://cgft.sabanciuniv.edu/sites/cgft.sabanciuniv.edu/files/2022-03/Women%20on%20Board%202021%20Turkey.pdf (Erişim Tarihi: 20.01.2023).

Yönetim Kurulunda Kadın Derneği, https://www.yonetimkurulundakadin.org/index.html (Erişim Tarihi: 20.01.2023).

World Economic Forum (2022). Global Gender Gap Report 2022, https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf (Erişim Tarihi: 20.01.2023).